

Rámcový vzdělávací program pro Základní škola speciální

14. 1. 2025

Rámcový vzdělávací program pro Základní škola speciální

PRACOVNÍ VERZE

Dokument obsahuje závazné části RVP včetně metodické podpory dostupné k datu exportu.

Aktuální data RVP včetně metodické podpory jsou vždy dostupná na adrese <https://prohlednout.rvp.cz>.

Obsah

Obecné části	7
Úvod	8
1. Vymezení RVP ZŠS	9
2. Cíle, hodnoty a pojetí vzdělávání v základní škole speciální	10
2.1 Pojetí a cíle vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením	10
2.1.1 Cíle vzdělávání DÍL I	10
2.1.2 Pojetí vzdělávání DÍL I	11
2.1.3 Profil absolventa DÍL I	11
2.2 Pojetí a cíle vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami	11
2.2.1 Cíle vzdělávání DÍL II	11
2.2.2 Pojetí vzdělávání DÍL II	11
3. Podmínky k realizaci RVP ZŠS	13
3.1 Kultura a prostředí školy	13
3.1.1 Aktéři vzdělávání – péče o vztahy ve škole	13
3.1.2 Vytváření personálních kapacit	13
3.1.3 Organizace výuky a vzdělávací strategie	14
3.1.4 Reflexe a hodnocení kvality výuky	14
3.1.5 Propojování formálního a neformálního vzdělávání	14
3.1.6 Organizační, prostorové a materiální, hygienické a jiné podmínky	15
3.2 Společné vzdělávání – podpora žáků ve vzdělávání	15
4. Vzdělávací obsah	16
4.1 Klíčové kompetence	16
4.2 Základní gramotnosti	16
4.3 Průřezová témata	17
4.4 Vzdělávací oblasti a vzdělávací obory	17
4.4.1 Vzdělávací oblasti a vzdělávací obory DÍL I	18
4.4.2 Vzdělávací oblasti a vzdělávací obory DÍL II	18
5. Rámcový učební plán	20
5.1 Rámcový učební plán Díl I	20
5.2 Rámcový učební plán Díl II	21
6. Pojetí hodnocení žáků	22
7. Tvorba, vyhodnocování a úprava ŠVP	23
7.1 Tvorba ŠVP	23
7.2 Hodnocení ŠVP, změny ŠVP	24
Základní gramotnosti	26
Čtenářská a pisatelská	27
Budování porozumění v četbě a v procesu psaní	27
Vztah ke čtení a čtenářství, psaní a pisatelství	27
Logicko-matematická	29
Použití matematiky	29
Klíčové kompetence	30
Klíčová kompetence komunikační I	31
Vyjadřování	31
Porozumění	31
Klíčová kompetence komunikační II	33
Vyjadřování	33
Porozumění	33
Klíčová kompetence digitální I	34
Bezpečnost v digitálním prostředí	34
Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií	34
Tvorba digitálního obsahu	34
Klíčová kompetence digitální II	36
Bezpečnost v digitálním prostředí	36
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti I	37
Respektující vztah k životu a světu	37
Zohledňování propojenosti světa	37
Odpovědné rozhodování a jednání	37

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti II	39
Respektující vztah k životu a světu	39
Zohledňování propojenosti světa	39
Odpovědné rozhodování a jednání	39
Klíčová kompetence pracovní I	41
Realizace akcí, aktivit, projektů	41
Spolupráce a týmová práce	41
Klíčová kompetence pracovní II	43
Realizace akcí, aktivit, projektů	43
Spolupráce a týmová práce	43
Klíčová kompetence osobnostní a sociální I	44
Resilience: odolávání obtížným situacím	44
Vlastní wellbeing	44
Empatie a porozumění druhým	45
Budování a udržování zdravých vztahů	45
Klíčová kompetence osobnostní a sociální II	46
Resilience: odolávání obtížným situacím	46
Vlastní wellbeing	46
Budování a udržování zdravých vztahů	46
Klíčová kompetence k řešení problémů I	48
Řešení běžných problematických situací	48
Práce s informacemi	48
Klíčová kompetence k řešení problémů II	50
Řešení běžných problematických situací	50
Klíčová kompetence kulturní I	51
Kulturní a umělecké sebevyjádření	51
Kulturní kontext	51
Klíčová kompetence kulturní II	53
Kulturní a umělecké sebevyjádření	53
Klíčová kompetence k učení I	54
Umění se učit	54
Klíčová kompetence k učení II	55
Umění se učit	55
Průřezová témata	56
Udržitelné prostředí	57
Společnost pro všechny	58
Péče o sebe a druhé	59
Vzdělávací oblasti	60
Jazyk a jazyková komunikace I	61
Čtení a psaní	61
Čtení	61
Psaní	62
Komunikační výchova	63
Rozvíjení komunikačních dovedností	63
Člověk a komunikace II	66
Rozumová výchova	66
Rozvíjení poznávacích schopností	66
Rozvíjení logického myšlení a paměti	67
Rozvíjení grafických schopností	67
Komunikační výchova	68
Rozvíjení komunikačních dovedností	68
Matematika I	70
Matematika	70
Řazení a třídění předmětů	70
Čísla a početní operace	70
Závislosti, vztahy a práce s daty	71
Základy geometrie	72

Informatika I	74
Informatika	74
Digitální technologie	74
Informační systémy	75
Data a informace	75
Člověk a jeho svět I	77
Člověk a jeho svět	77
Místo, kde žijeme	77
Lidé kolem nás	77
Lidé a čas	78
Rozmanitost přírody	79
Člověk a zdraví	79
Člověk a jeho svět II	80
Smyslová výchova	80
Rozvíjení zrakového vnímání	80
Rozvíjení sluchového vnímání	81
Rozvíjení hmatového vnímání	81
Prostorová a směrová orientace	81
Rozvíjení čichového a chuťového vnímání	82
Člověk a společnost I	83
Člověk a společnost	83
Dějiny našeho národa	83
Člověk ve společnosti	83
Poznatky o společnosti	84
Péče o občana	84
Člověk a příroda I	86
Člověk a příroda	86
Základní poznatky z fyziky	86
Základní poznatky z chemie	87
Základní poznatky z přírodopisu	87
Základní poznatky z geografie	88
Umění a kultura I	89
Hudební výchova	89
Interpretace a tvorba	89
Recepce uměleckého díla	90
Kulturní povědomí a jednání	90
Výtvarná výchova	91
Interpretace a tvorba	91
Kulturní povědomí a jednání	92
Recepce uměleckého díla	92
Umění a kultura II	94
Hudební výchova	94
Interpretace a tvorba	94
Recepce uměleckého díla	95
Výtvarná výchova	95
Interpretace a tvorba	95
Recepce uměleckého díla	96
Člověk a zdraví I	97
Výchova ke zdraví	97
Ochrana a podpora zdraví	97
Denní režim	98
Osobní bezpečí	98
Tělesná výchova	98
Činnosti ovlivňující pohybové učení a zdraví	99
Činnosti podporující pohybové učení	99
Zdravotní a aplikovaná tělesná výchova	100
Člověk a zdraví II	102

Tělesná výchova	102
Činnosti ovlivňující pohybové učení a zdraví	102
Zdravotní a aplikovaná pohybová výchova	103
Člověk, jeho osobnost a svět práce I	105
Pracovní činnosti	105
Sebeobsluha	105
Práce s technickými materiály	106
Práce konstrukční	106
Práce pěstitelské	107
Práce v domácnosti	107
Pracovní návyky	108
Osobnostní a sociální rozvoj	109
Osobnostní a sociální rozvoj	109
Člověk, jeho osobnost a svět práce II	111
Pracovní činnosti	111
Sebeobsluha	111
Práce s technickými materiály	112
Práce konstrukční	112
Práce pěstitelské	112
Práce v domácnosti	113
Pracovní návyky	113
Osobnostní a sociální rozvoj	114
Osobnostní a sociální rozvoj	114

PRACOVNÍ VERZE

Obecné části

PRACOVNÍ VERZE

UVO

Úvod

Charakteristika

Motto: *Obsah vzdělávání žáka základní školy speciální zásadně ovlivňuje kvalitu jeho života ve školním i v dospělém věku. Osvojené vědomosti a dovednosti mají dopad na jeho společenský i osobní život a případně vedou i k uplatnění žáka na pracovním trhu. Dosažený stupeň samostatnosti a soběstačnosti je stěžejní nejen pro život žáka samotného, ale i jeho rodiny.*

Pozn.: Text RVP ZŠS neprošel jazykovou korekturou.

PRACOVNÍ VERZE

OCN

1. Vymezení RVP ZŠS

Charakteristika

Kapitola uvádí Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální jako závazný dokument vymezující základy vzdělávání v základní škole speciální.

Základní vzdělávání klade důraz na poznávání, respektování a rozvoj individuálních schopností i zájmů žáků v bezpečném a motivujícím prostředí školy.

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální (RVP ZŠS) vychází ze Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+, která orientuje vzdělávání žáků na jejich budoucí potřeby. Zdůrazňuje **rozvoj kompetencí** potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život a usiluje o **snížení nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání**, které umožní **maximální rozvoj potenciálu žáků** (Strategie 2030+, s. 5).

Právo vzdělávat se v základní škole speciální mají žáci se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, žáci s více vadami a autismem (ŠZ § 48). RVP ZŠS obsahuje dva díly, které jsou zpracovány podle stupně mentálního postižení žáků a jsou navzájem plně dostupné.

Díl I – Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

Díl je určen pro vzdělávání žáků, jejichž mentální úroveň odpovídá středně těžkému mentálnímu postižení (případně v kombinaci s jiným postižením);

Díl II – Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením

Díl je určen pro vzdělávání žáků, jejichž mentální úroveň odpovídá těžkému či hlubokému mentálnímu postižení (případně v kombinaci s jiným postižením či souběžným postižením více vadami).

Předložený kurikulární dokument je zpracováván v elektronickém informačním systému. Zahrnuje úvodní obecné části, vzdělávací obsah a metodickou podporu. Obecné části RVP ZŠS poskytují závazné informace pro školy k tvorbě ŠVP a k organizaci výuky. Obecné kapitoly RVP ZŠS jsou společné pro oba díly. Některé jejich části mají pro vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením (Díl I), těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami (Díl II) odlišný obsah. Odlišný obsah vychází z rozdílnosti potřeb žáků dané skupiny.

RVP ZŠS vymezuje na státní úrovni závazný rámec pro obor vzdělání základní škola speciální. V Díle I je realizován na 1. stupni (1. až 6. ročník) a na 2. stupni (7. až 10. ročník) základních škol speciálních. Díl II není na stupně dělen. Úspěšným absolvováním tohoto vzdělávacího programu získává žák základy vzdělání (ŠZ § 45). Současně naplňuje žák v prvních devíti letech školní docházky povinnou školní docházku (ŠZ § 36–43). Absolvováním celého desetiletého vzdělávacího programu dle RVP ZŠS dosáhne žák základů vzdělání.

RVP ZŠS je závazným dokumentem i pro individuální vzdělávání (ŠZ § 41).

RVP ZŠS navazuje svým pojetím a obsahem na Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Pro přípravu na vzdělávání v základní škole speciální lze zřídit přípravný stupeň základní školy speciální (ŠZ § 48a). Tato příprava může probíhat až po dobu tří let.

RVP ZŠS je východiskem pro rámcové vzdělávací programy ve středním vzdělávání pro obor vzdělání praktická škola jednoletá a praktická škola dvouletá.

Závazné pro ŠVP:

Škola v souladu s RVP ZŠS zpracovává ŠVP, podle kterého se realizuje konkrétní výuka.

OCA

2. Cíle, hodnoty a pojetí vzdělávání v základní škole speciální

Charakteristika

Kapitola vymezuje cíle základního vzdělávání ve shodě se školským zákonem, společné hodnoty na úrovni základního vzdělávání, pojetí vzdělávání podle závažnosti znevýhodnění žáků a profil absolventa základní školy speciální vzdělávaného podle Dílu I RVP ZŠS.

Základní vzdělávání směřuje k obecným zásadám a cílům vzdělávání (ŠZ § 2) a k cílům základního vzdělávání (ŠZ § 44) vymezeným ve školském zákoně.

Hlavním cílem základního vzdělávání realizovaného podle RVP ZŠS je utvářet a postupně u žáků rozvíjet **klíčové kompetence, základní gramotnosti** (pouze u Dílu I) a poskytnout jim **základ všeobecného vzdělání**.

Vzdělávání v kontextu RVP ZŠS **se svým pojetím přizpůsobuje úrovni psychického a fyzického rozvoje žáků se závažným znevýhodněním**. Vzhledem k variabilitě schopností, úrovni vědomostí a dovedností žáků základní školy speciální je nezbytné při vzdělávání uplatňovat přístupy odpovídající vývojovým a osobnostním specifickým žáků, za přispění nejvyšší míry podpůrných opatření.

Základní vzdělávání podle RVP ZŠS směřuje k **uplatňování hodnot klíčových pro odpovědné zapojení žáka do života jeho rodiny a nejbližšího okolí**. Tyto základní postoje a hodnoty, vycházející ze vzdělávacích dokumentů UNESCO a OECD, jsou definovány jako: **sdílené poznání** (rozvíjení společných znalostí a dovedností), **respektování potřeb planety** (ochrana přírody a životního prostředí), **podpora udržitelných technologií a inovací** (využívání nových technologií účelným způsobem) a **důstojný život pro všechny** (vytváření a respektování pravidel společného soužití).

(UNESCO: Vzdělávání pro cíle udržitelného rozvoje; OECD: Vzdělávání a dovednosti pro budoucnost 2030 – Kompas učení 2030).

2.1 Pojetí a cíle vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

2.1.1 Cíle vzdělávání DÍL I

RVP ZŠS Díl I směřuje žáky se středně těžkým mentálním postižením k těmto dílčím cílům:

- naučit se zvládat běžné i složitější situace a přijímat změny;
- komunikovat a spolupracovat funkčním způsobem;
- bezpečně využívat digitální technologie;
- chránit své fyzické a duševní zdraví i zdraví jiných;
- vážit si kulturních hodnot a přírodního prostředí, využívat je a chránit;
- být ohleduplný a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám;
- poznávat své schopnosti a reálné možnosti při spolurozhodování o svém životním uplatnění.

K dosažení cílů vzdělávání směřuje systém záměrů, konkrétních úkolů, činností, metod, prostředků a aktivit:

- umožnit vnitřní diferenciaci a individualizaci výuky žáků s využitím všech podpůrných opatření;
- umožnit variabilní organizaci výuky, úpravu vyučovací hodiny volit podle potřeb žáků, vyučovací hodiny dělit na více jednotek;
- usnadnit žákům verbální, popřípadě neverbální komunikaci s okolím využíváním všech dostupných systémů a forem komunikace – digitálních technologií, systémů augmentativní a alternativní komunikace;
- umožnit žákům osvojení sebeobslužných činností a základních pracovních dovedností a návyků na takové úrovni, aby je byli schopni využít v občanském životě a při plnění požadavků podporovaného zaměstnání;
- umožnit žákům osvojit si postupy učení a motivovat je k učení, vést žáky k ustálenému postupu osvojování dovedností a návyků, dbát na jeho dodržování formou průběžné pozitivní motivace;
- podněcovat žáky k myšlení a k řešení problémů na podkladě názoru, podporou názorného myšlení a úzkého sepětí s realitou vytvářet stereotypy chování pro uplatnění v konkrétních životních situacích;
- vést žáky ke schopnosti reálného pohledu na svou osobu i na osoby ve svém nejbližším okolí, umožnit jim zažít uspokojení z výsledků společné práce;
- připravovat žáky k tomu, aby si uvědomovali svá práva a naplňovali své povinnosti, rozvíjet u žáků dovednost vyjádřit své požadavky a potřeby, podporovat rozvoj jejich samostatnosti;
- nastavovat u žáků vhodné projevy v chování, jednání, prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, k okolnímu prostředí i k přírodě;
- zajišťovat žákům dostatek příležitostí k získávání zkušeností v činnostech, které je uspokojují a přinášejí jim radost, umožnit jim podílet se na jednoduchých sociálních aktivitách;

- učit žáky chránit vlastní zdraví i zdraví jiných; vytvářet a upevňovat poznatky a dovednosti v péči o zdraví, v oblasti osobního bezpečí a lidské sexuality, vést je k pozitivnímu myšlení, k osvojení režimu podporujícího zdraví.

2.1.2 Pojetí vzdělávání DÍL I

Vzdělávání v základní škole speciální podle Dílu I je přizpůsobeno žákům se sníženou úrovní rozumových schopností, nedostatečnou úrovní koncentrace pozornosti a nízkou úrovní rozvoje volných vlastností.

Vzdělávací činnosti jsou zaměřeny na rozvíjení rozumových schopností a osvojování přiměřených poznatků, na vypěstování návyků sebeobsluhy, vytváření dovedností používat předměty denní potřeby a osvojit si jednoduché pracovní činnosti. Rozvíjení duševních i tělesných schopností žáků je založené **na důsledném respektování jejich individuálních zvláštností**.

Vzdělávací obsah RVP ZŠS DÍL I je redukován na osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých vzdělávacích oblastech a vzdělávacích oborech, prakticky zaměřených činností a pracovních dovedností.

Pro vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením je třeba vytvořit optimální podmínky, které vyžadují především přátelskou atmosféru, klidné a nestresující prostředí poskytující pocit jistoty a bezpečí a umožňující koncentraci na práci. Uspokojováním nejen základních fyziologických potřeb, ale i potřeb psychických a sociálních je dán předpoklad úspěšného vývoje tak, aby v rámci svých možností žáci dosáhli cílů základního vzdělávání.

2.1.3 Profil absolventa DÍL I

Žák, který úspěšně ukončil vzdělávání v základní škole speciální, by měl získat **základy klíčových kompetencí**, které mu umožňují:

- komunikovat vhodnými výrazovými prostředky v každodenních situacích s ohledem na míru znevýhodnění, přiměřeně reagovat na okolní podněty;
- udržovat okruh vztahů, přistupovat s respektem k jiným lidem, respektovat zájmy a práva lidí kolem sebe;
- rozvíjet vlastní fyzickou a psychickou odolnost, využívat dle svých možností dostupné postupy podporující zdraví a bezpečnost a posilovat svou osobní pohodu (wellbeing);
- věnovat pozornost živým bytostem a přírodě, přispívat k udržitelnosti;
- vyjadřovat nápady, emoce a potřeby prostřednictvím uměleckých a kulturních prostředků;
- využívat bezpečně digitální technologie, dodržovat osvojená pravidla, jak předcházet situacím ohrožujícím jeho zdraví a bezpečí;
- orientovat se v přiměřeně náročných textech různých formátů a obsahů;
- využívat numerické informace v pro něj běžných situacích.

2.2 Pojetí a cíle vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

2.2.1 Cíle vzdělávání DÍL II

Ve vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a autismem podle RVP ZŠS Díl II usilujeme u žáků **o směřování k těmto dílčím cílům**:

- osvojovat si základní hygienické návyky a činnosti týkající se sebeobsluhy;
- rozvíjet svou pohyblivost a snažit se o dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti;
- rozvíjet své komunikační dovednosti i s využíváním systémů alternativní a augmentativní komunikace;
- spolupracovat s blízkými osobami a vykonávat jednoduché úkony;
- vytvářet si pozitivní vztahy ke spolužákům a k začlenění do kolektivu.

2.2.2 Pojetí vzdělávání DÍL II

Žáci vzdělávaní podle RVP ZŠS Díl II mají závažné mentální postižení zpravidla spojené i s dalšími závažnými poruchami motoriky, komunikačních schopností a dalším zdravotním omezením. Je nutné, aby byli vzdělávaní na základě speciálně upraveného vzdělávacího programu v přizpůsobených podmínkách a za odborného speciálně-pedagogického vedení. Žáci si osvojují elementární vědomosti, dovednosti a návyky, které jim umožní získání určité míry soběstačnosti.

Velice důležitá je **kultivace osobnosti žáků**, rozvíjení jejich estetického cítění a zájmů, výtvarných a hudebních schopností a nejjednodušších pracovních dovedností. Informativní cíle ustupují cílům formativním a rehabilitačním.

Při vzdělávání těchto žáků je nutné zajištění atmosféry jistoty a bezpečí jako základu vytváření vztahů.

Pro vzdělávání žáků je charakteristické **individualizované vyučování**. Vnitřní členění tříd nevychází z věkových charakteristik žáků, ale z úrovně jejich individuálních schopností a potřeb, které jsou určující pro obsah vzdělávání. Režim dne je rozdělen na pravidelné střídání výuky, odpočinku a hry, které odpovídá možnostem zatížení žáků. Pro žáky, jejichž speciální vzdělávací potřeby to vyžadují, je vzdělávání individuálně plánováno. Všechna podpůrná opatření směřují k rozvíjení celé osobnosti.

K organizačnímu zabezpečení patří i vhodné prostorové a materiální vybavení – třída a prostory pro relaxaci a individuální práci se žáky, vhodný nábytek, kompenzační pomůcky potřebné pro rozvíjení hybností žáků.

Vzdělávací program pro žáky s těžkými formami mentálního postižení Díl II je plně přístupný se vzdělávacím programem pro žáky se středně těžkým mentálním postižením Díl I a v případě akcelerace vývoje rozumových schopností žáka je nejen možné, ale i vhodné jeho převedení do jiného vzdělávacího programu.

Žáci s hlubokým mentálním postižením, kterým bylo stanoveno plnění školní docházky jiným způsobem, jsou vzděláváni podle individuálního vzdělávacího plánu sestaveného v souladu s tímto RVP.

PRACOVNÍ VERZE

OCB

3. Podmínky k realizaci RVP ZŠS

Charakteristika

Kapitola vymezuje podmínky pro realizaci RVP ZŠS ve formě utváření kultury a prostředí školy, které podporují žáky ve vzdělávání.

Podmínky pro realizaci RVP ZŠS vycházejí z koncepčních vzdělávacích dokumentů, z obecně platných předpisů, z požadavků na zajištění výchovně-vzdělávacího procesu a zároveň ze speciálních vzdělávacích potřeb žáků.

Zvyšování kvality vzdělávání je úzce spojeno se systematickým rozvojem a řízením **kultury školy** a jejich procesů. Škola se stává učícím se společenstvím.

3.1 Kultura a prostředí školy

Kultura školy představuje provázaný soubor prvků. Patří mezi ně **pravidla, symboly, tradice, rituály, sdílené hodnoty, vztahy v rámci školního společenství a materiální i organizační podmínky.**

Kultura školy ovlivňuje **každého žáka, učitele a další aktéry vzdělávání**, a má významný dopad na **kvalitu vzdělávání i jeho výsledky**. Pro rozvoj kultury školy je klíčové, aby žáci posilovali příkladné vzorce chování už samotným životem ve škole. Aby byl kladen důraz na **bezpečné prostředí, kvalitu života ve škole (wellbeing), demokratické principy** (zapojování žáků), **udržitelný rozvoj** (odpovědnost žáků), **respektující komunikaci a praktické využití vzdělávacích výsledků v životě žáků**. Aby **vedení školy**, svým příkladem a podporujícím přístupem k pracovníkům i žákům, významně přispívalo k rozvoji školní kultury.

Závazné pro ŠVP:

Škola v ŠVP popíše postupy pro naplňování wellbeingu ve škole s důrazem na zdravý a smysluplný rozvoj žáků.

Škola popíše jednotlivé oblasti kultury své školy tak, aby podporovaly cíle, hodnoty a pojetí základního vzdělávání uvedené v RVP ZŠS.

3.1.1 Aktéři vzdělávání – péče o vztahy ve škole

V prostředí dobře fungující školy s demokratickými principy vzniká společenství, kde učitelé, žáci a rodiče společně přispívají k jejímu fungování a sdílejí odpovědnost za kvalitu školního prostředí.

Škola **aktivně buduje a rozvíjí vztahy se všemi účastníky vzdělávacího procesu i místní komunitou** a pravidelně **reflektuje jejich kvalitu**.

Vedení školy **posiluje vzájemnou důvěru** mezi vedením, zaměstnanci, žáky, rodiči a dalšími partnery prostřednictvím:

- transparentního a včasného informování všech zúčastněných o záležitostech, které se jich týkají;
- bezpečných (případně anonymních) nástrojů pro **pravidelnou zpětnou vazbu k výuce** a provozu školy; výsledky analýz zpřístupňuje zřizovateli, pedagogické radě, školské radě, rodičům i žákům.

Závazné pro ŠVP:

Škola popíše **konkrétní formy spolupráce**, které jsou podkladem pro utváření respektujících vztahů ve škole včetně vztahů se zákonnými zástupci i dalšími partnery.

3.1.2 Vytváření personálních kapacit

Vedení školy aktivně vytváří **podmínky pro neustálý osobnostní a profesní rozvoj kapacit** zejména prostřednictvím vzdělávání učitelů, budováním partnerských vztahů a podporou osobního wellbeingu zaměstnanců školy.

Při posilování personálních kapacit vychází vedení z **vlastního systému rozvoje učitelů**, z vizí, strategií rozvoje školy a z plánu dalšího vzdělávání. Učitelům poskytuje prostor a podporu k naplnění jejich různorodých rolí, k získávání potřebných kompetencí (Rámcem profesních kvalit učitele a Kompetenční rámec absolventa učitelství) pro efektivní týmovou spolupráci.

Vedení školy zajistí podmínky pro zvyšování profesních kompetencí učitelů zejména prostřednictvím:

- zapojení učitelů a dalších aktérů vzdělávání do **plánování, realizace a vyhodnocování svého profesního rozvoje**;
- zavedení **plánu podpory** pro začínající učitele, včetně role uvádějících a provázejících učitelů, s důrazem na realizaci vzájemných hospitací a odborných supervizí.

Závazné pro ŠVP:

Škola popíše v rámci vize cílenou podporu profesních kompetencí učitelů.

3.1.3 Organizace výuky a vzdělávací strategie

Vedení školy klade důraz na **kvalitní organizaci výuky**, která hraje klíčovou roli při **aktivizaci a motivaci žáků k učení**. Pro podporu smysluplného a aktivního zapojení žáků do procesu učení škola uplatňuje pestrou **škálu vzdělávacích strategií**. Tyto strategie se zaměřují na **úroveň celé školy** (vzdělávací strategie školy) i úroveň **jednotlivých vyučovacích předmětů** (strategie učitelů).

Školní vzdělávací strategie přispívají k naplňování vzdělávacích cílů, vytváření pozitivního klimatu školy a podporují spolupráci mezi žáky a učiteli. **Strategie na úrovni jednotlivých předmětů** zahrnují konkrétní didaktické přístupy jako jsou výukové metody, organizační formy, prostředky výuky, reflexe a hodnocení. Tyto postupy pomáhají žákům dosahovat klíčových kompetencí a v rámci Dílu I RVP ZŠS také základních gramotností. Pedagogický tým školy sdílí zkušenosti s využívanými vzdělávacími strategiemi, spolupracuje na jejich zlepšování a vzájemně se inspiruje.

Na úrovni školy učitelé:

- společně plánují, realizují a reflektují vzdělávací strategie;
- respektují a aktivně využívají společné školní strategie.

Na úrovni vyučovacích předmětů učitelé:

- uplatňují ve výuce didaktické postupy zaměřené na rozvoj klíčových kompetencí a v případě Dílu I také na základní gramotnosti;
- sledují vzdělávací pokroky každého žáka a zohledňují individuální vzdělávací potřeby všech žáků;
- podporují vytváření pozitivních vztahů mezi žáky a rozvíjejí jejich schopnost vzájemně spolupracovat;
- příznivě ovlivňují organizaci výuky a vzdělávací metody zdravotnímu stavu žáků.

Závazné pro ŠVP:

Škola popíše **vzdělávací strategie na úrovni školy** – společné plánování a organizaci výuky.

Škola popíše **vzdělávací strategie využívané učiteli** na úrovni jednotlivých vyučovacích předmětů nebo jiných forem vzdělávání.

3.1.4 Reflexe a hodnocení kvality výuky

Inovativní přístup k výuce klade **důraz na efektivní vyučování a učení, které vychází z reflexe a hodnocení kvality výuky**. **Učitelé průběžně vyhodnocují**, jak jsou naplňovány stanovené cíle. **Sledují dopad výuky na učení žáků a na základě těchto pozorování plánují další výuku**.

Závazné pro ŠVP:

Škola stanoví **kritéria hodnocení kvality výuky a pedagogické práce**.

3.1.5 Propojování formálního a neformálního vzdělávání

Učitelé propojují formální, neformální a zájmové vzdělávání prostřednictvím:

- **vyhledávání a využívání příležitostí k neformálnímu vzdělávání** ve spolupráci s různými institucemi, jejich pracovníky nebo jednotlivými aktéry působícími v oblasti neformálního vzdělávání;
- **zohledňování výsledků neformálního vzdělávání při plánování a realizaci výuky**, navazování na získané znalosti, dovednosti žáků a jejich další rozvoj.

Závazné pro ŠVP:

Škola popíše **způsoby propojování formálního, neformálního a zájmového vzdělávání.**

3.1.6 Organizační, prostorové a materiální, hygienické a jiné podmínky

Škola cíleně vytváří vhodné **podmínky pro vzdělávání žáků základní školy speciální. Klade důraz na zajištění organizačních, prostorových, materiálních, hygienických a bezpečnostních opatření**, která odpovídají jejich potřebám a splňují platné předpisy a normy. Zároveň škola **aktivně monitoruje faktory**, které by mohly ohrozit fyzické, psychické nebo sociální zdraví žáků a zaměstnanců. Kvalitu prostředí s ohledem na **principy udržitelnosti a společenské odpovědnosti** ve vzdělávání zajišťuje prostřednictvím:

- podpory zdraví žáků s důrazem na budování zdravých životních návyků;
- zajištění osobní bezpečnosti žáků ve škole i během školních akcí;
- péče o kvalitu, účelnost a funkčnost prostor a materiálního vybavení;
- důrazu na dodržování hygienických standardů a estetiku školního prostředí;
- odpovědného přístupu k ochraně osobních údajů a prevencí rizik spojených s využíváním digitálních technologií;
- zavádění vlastních cílů a strategií pro šetrné hospodaření s prostředky.

Závazné pro ŠVP:

Škola popíše, jaké podmínky je nezbytné prioritně rozvíjet, aby přispívaly k naplňování vzdělávacích cílů stanovených v ŠVP.

3.2 Společné vzdělávání – podpora žáků ve vzdělávání

Všichni žáci vzdělávání podle RVP ZŠS jsou žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ze strany školského poradenského zařízení (ŠPZ). Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními se řídí platnými pravidly (ŠZ § 16 § 16a a § 19). Způsob poskytování podpůrných opatření žákovi je podrobně specifikován ŠPZ v Doporučení ke vzdělávání.

Pro školy/třídy zřízené podle §16 odst. 9 platí, že mohou do svého ŠVP zařazovat **předměty speciálně pedagogické péče** koncipované na časové období delší než jeden rok pro skupiny žáků s potřebou podpory ve společné oblasti.

U žáků, kteří opakovaně **nenaplní školní výsledky učení stanovené v ŠVP** pro uzlové body, je třeba plánovat jejich vzdělávání individuálně. Postup a formy plánování si škola stanoví ve svém ŠVP. Volba způsobu plánování je v kompetenci školy.

Závazné pro ŠVP:

Škola popisuje postup a formy plánování vzdělávání žáků základní školy speciální, kteří opakovaně nenaplní školní výsledky učení stanovené v ŠVP pro uzlové body.

Škola popíše systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, s důrazem na spolupráci uvnitř školy i mimo ni.

OCC

4. Vzdělávací obsah

Charakteristika

Kapitola charakterizuje vzdělávací obsah – klíčové kompetence, základní gramotnosti, průřezová témata, vzdělávací oblasti a vzdělávací obory – a jejich vztahy.

Vzdělávací obsah je v RVP ZŠS vymezený očekávanými výsledky učení (OVU) **klíčových kompetencí a OVU vzdělávacích oborů**, v případě Dílu I také OVU základních gramotností a průřezových témat. OVU stanovují výsledek vzdělávání žáků na úrovni 6. a 10. ročníku pro Díl I a 10. ročníku pro Díl II. Jsou určující pro tvorbu ŠVP a učitelé se žáky by měli směřovat k jejich osvojování na odpovídající úrovni. OVU jednotlivých vzdělávacích oblastí jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: “Žák by měl”.

OVU jednotlivých vzdělávacích oborů jsou **vzájemně provázané** s OVU klíčových kompetencí, u Dílu I s OVU základních gramotností a průřezových témat.

Závazné pro ŠVP:

Škola rozpracuje OVU vzdělávacích oborů a propojí je **s OVU klíčových kompetencí do školních OVU, v případě Dílu I rozpracuje i OVU průřezových témat a základních gramotností.**

4.1 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence v kontextu základní školy speciální představují **soubor znalostí, dovedností, postojů a hodnot**, jenž lze žákům se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, popř. se souběžným postižením více vadami v učebním procesu zprostředkovat. Klíčové kompetence můžeme u žáků, s ohledem na jejich specifika a vývojové charakteristiky, pozorovat v základních projevech chování i v interakcích s okolím, v nichž uplatňují osvojené postupy a projevy, a využívají své znalosti a dovednosti nad rámec běžné školní situace. Podpora rozvoje klíčových kompetencí u těchto žáků si klade za cíl vzdělávat jedince, kteří navzdory svým specifickým potřebám povedou uspokojivý život a v rámci svých možností se zapojí do života společnosti. Vzdělávání na úrovni základní školy poskytuje žákům **východiska pro další rozvoj klíčových kompetencí**, což je celoživotní proces, doprovázený dalším vývojem, zráním i rozvojem osobnosti žáka.

Klíčové kompetence jsou v RVP ZŠS vždy bezprostředně navázány na očekávané výsledky učení oborů, čímž je deklarována přímá souvislost s procesy učení, ale také akcentován přesah samotného učení se žáků do jejich komplexního rozvoje. Ucelené projevy klíčových kompetencí jsou očekávány na konci vzdělávacího procesu žáka, a to vždy **s ohledem na jeho reálné kognitivní, emocionální i sociální možnosti i specifické potřeby.**

RVP ZŠS vymezuje osm klíčových kompetencí, a to zvláště pro Díl I i Díl II:

- Klíčová kompetence k učení
- Klíčová kompetence komunikační
- Klíčová kompetence osobnostní a sociální
- Klíčová kompetence k občanství a udržitelnost
- Klíčová kompetence pracovní
- Klíčová kompetence k řešení problémů
- Klíčová kompetence kulturní
- Klíčová kompetence digitální

V kompetenčním pojetí vzdělávání představují klíčové kompetence stěžejní obsahovou kategorii, k jejímuž naplnění (osvojení) vzdělávání směřuje. Jednotlivé klíčové kompetence obsahují charakteristiku a jsou tvořené složkami, které obsahují závazné OVU na úrovni 6. a 10. ročníku pro díl I RVP ZŠS a 10. ročníku pro díl II RVP ZŠS. Stejně jako u OVU jednotlivých vzdělávacích oblastí jsou i OVU klíčových kompetencí vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: “Žák by měl”.

Závazné pro ŠVP:

Škola propojí **školní OVU každého** vzdělávacího oboru na úrovni **vyučovacího předmětu** (nebo jiné formy vzdělávání) **s vybranými OVU klíčových kompetencí** tak, aby byla pokrytá vazba mezi vyučovacím předmětem a všemi osmi klíčovými kompetencemi.

Škola **stanoví vzdělávací strategie** podporující dosahování OVU klíčových kompetencí rozvíjených v daném vyučovacím předmětu.

4.2 Základní gramotnosti

V RVP ZŠS Díl I (pro Díl II nejsou formulovány) jsou vymezené dvě základní gramotnosti:

- Logicko-matematická
- Čtenářská a pisatelská

Základní gramotnosti představují **souhrn znalostí a dovedností uplatnitelných v klíčových oblastech lidského vědění**. Jejich rozvoj je nezbytným předpokladem úspěšného fungování v současném dynamicky se vyvíjejícím světě, a to bez ohledu na jeho specifické potřeby či individuální vývoj. Jde o ucelené postupy práce s verbálními a numerickými informacemi v nejširším slova smyslu těchto charakteristik a v různých kontextech, s nimiž jsou žáci konfrontováni v každodenní realitě.

V RVP ZŠS jsou základní gramotnosti vymezeny v jednoduchých situacích, s nimiž se žáci ve svém životě setkávají a využívají základní verbální a numerické postupy. Tak dávají najevo, že dokážou řešit jednoduché problémy v každodenním životě ve společnosti.

Základní gramotnosti jsou strukturované, což umožňuje zvýšit jejich srozumitelnost a využitelnost. Jednotlivé základní gramotnosti obsahují charakteristiku a jsou tvořené složkami, které obsahují závazné OVU na úrovni 6. a 10. ročníku pro Díl I RVP ZŠS (pro Díl II nejsou formulovány).

OVU základních gramotností navazují na OVU vzdělávacích oblastí, resp. konkrétních vzdělávacích oborů. S ohledem na dispozice žáků ZŠS jsou pak OVU definovány tak, aby byly dosažitelné většinou žáků. Stejně jako u OVU jednotlivých vzdělávacích oblastí jsou i OVU základních gramotností vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Závazné pro ŠVP:

Škola propojí OVU každého vyučovacího předmětu vycházejícího z RVP ZŠS Díl I (nebo jiné formy vzdělávání) s vybranými OVU základních gramotností tak, aby byla pokryta vazba na obě základní gramotnosti na 1. i 2. stupni.

4.3 Průřezová témata

Průřezová témata zachycují **specifické okruhy poznávání, které se promítají do více různých vzdělávacích oblastí**. Jejich nedílnou charakteristikou je také cílený rozvoj znalostí žáků o současném světě i podpora rozvoje postojů a hodnot žáků, které vedou k plnohodnotnému životu i k udržitelnému rozvoji celé společnosti.

Průřezová témata propojují poznatky a dovednosti z různých oborů do společensky významných témat a vedou žáky k zamýšlení se nad světem, který je obklopuje, a hodnotami, které reprezentuje, a to s přihlédnutím ke kognitivním dispozicím žáků ZŠS.

V RVP ZŠS Díl I (pro Díl II nejsou formulovány) jsou vymezena tři průřezová témata:

- Péče o sebe a druhé
- Společnost pro všechny
- Udržitelné prostředí

V RVP ZŠS jsou průřezová témata propojena s očekávanými výsledky učení. Poukazují však na přesah přímého učení k celospolečenským tématům i k souvislostem mezi učením a rozvojem společnosti. Se žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami jsou v rámci základního vzdělávání rozvíjeny takové dovednosti a projevy chování, jejichž prostřednictvím dokážou v každodenní realitě zvládat dodržovat základní společenské normy a s ohledem na své potřeby napomáhat příznivému rozvoji společnosti, pečovat o sebe i své okolí.

Průřezová témata mají jednotnou strukturu, která obsahuje charakteristiku jednotlivých průřezových témat a závazné OVU na úrovni 6. a 10. ročníku Dílu I RVP ZŠS (pro Díl II nejsou formulována). Množství OVU je limitováno s ohledem na možnosti žáků ZŠS. Stejně jako u OVU jednotlivých vzdělávacích oblastí jsou i OVU průřezových témat vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Závazné pro ŠVP:

Škola rozpracuje OVU průřezových témat dle RVP ZŠS Díl I do školních OVU v konkrétních vyučovacích předmětech nebo jiných formách vzdělávání.

4.4 Vzdělávací oblasti a vzdělávací obory

Vzdělávací oblasti zařazené do RVP ZŠS jsou tvořeny jedním vzdělávacím oborem nebo více obsahově blízkými vzdělávacími obory. Obory se skládají z tematických okruhů.

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou v úvodu vymezeny **Charakteristikou vzdělávací oblasti**, která vyjadřuje postavení a význam vzdělávací oblasti v základním vzdělávání a charakterizuje vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů dané vzdělávací oblasti. Vymezuje, k čemu je žák prostřednictvím vzdělávacího procesu veden.

Praktické **propojení vzdělávacího obsahu oborů s klíčovými kompetencemi** je dáno tím, že si škola na základě cílového zaměření vzdělávací oblasti stanovuje ve ŠVP vzdělávací strategii vyučovacích předmětů. Vymezuje vzdělávací formy, metody a činnosti vedoucí ke snaze o dosažení očekávaných výsledků učení.

Očekávané výsledky jsou formulovány aproximativně (přibližně), protože často není možné předem předvídat, co bude žák s těžším stupněm mentálního postižení schopen v určitém věku zvládnout tak, aby byl daný výsledek ověřitelný. **Každý žák dosahuje očekávaných výsledků v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.** Očekávané výsledky vyjadřují záměr pedagogického působení. Vzhledem k možnostem žáků jsou formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

K jednotlivým očekávaným výsledkům učení je **přirazeno učivo jako součást metodické podpory**. Učivo není cílem, ale prostředkem k dosažení očekávaných výsledků vzdělávacích oborů a tím i k rozvíjení klíčových kompetencí. Učivo takto vymezené je doporučeno školám k dalšímu rozpracování do jednotlivých ročníků nebo delších časových úseků, ve vazbě na distribuované nebo rozpracované očekávané výsledky učení.

Při tvorbě ŠVP školy rozpracují vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů do vyučovacích předmětů v jednotlivých ročnících. Z jednoho vzdělávacího oboru může být vytvořen jeden vyučovací předmět nebo více vyučovacích předmětů, případně může vyučovací předmět vzniknout integrací vzdělávacího obsahu více vzdělávacích oborů nebo jejich částí (integrováný vyučovací předmět).

Závazné pro ŠVP:

Škola **rozpracuje OVU vzdělávacích oborů do školních OVU** jednotlivých vyučovacích předmětů (jiných forem vzdělávání) a konkrétních ročníků či etap vzdělávání. Musí být zřejmé, ke kterému OVU vzdělávacího oboru (vymezenému v RVP ZŠS) směřují konkrétní školní OVU.

Škola **prováže školní OVU** s OVU klíčových kompetencí, v případě ŠVP tvořeného podle Dílu I prováže i s OVU základních gramotností a průřezových témat.

4.4.1 Vzdělávací oblasti a vzdělávací obory DÍL I

Vzdělávací obsah vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením v základní škole speciální je rozdělen do devíti vzdělávacích oblastí:

- Jazyk a jazyková komunikace (Čtení a psaní, Komunikační výchova)
- Matematika a její aplikace (Matematika)
- Informatika (Informatika)
- Člověk a jeho svět (Člověk a jeho svět)
- Člověk a společnost (Člověk a společnost)
- Člověk a příroda (Člověk a příroda)
- Umění a kultura (Hudební výchova, Výtvarná výchova)
- Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova)
- Člověk, jeho osobnost a svět práce (Pracovní činnosti, Osobnostní a sociální rozvoj)

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů se vzájemně překrývá. Je upraven tak, aby odpovídal mentální úrovni žáků. Tvoří očekávané výsledky a učivo na 1. a 2. stupni základního vzdělávání. Učivo je v rámci metodické podpory přirazeno k jednotlivým očekávaným výsledkům učení.

4.4.2 Vzdělávací oblasti a vzdělávací obory DÍL II

Vzdělávací obsah základního vzdělávání žáků s nejtěžšími formami mentálního postižení je rozdělen do pěti vzdělávacích oblastí, které lze spojovat a vyučovat v blocích:

- Člověk a komunikace (Rozumová výchova, Komunikační výchova)
- Člověk a jeho svět (Smyslová výchova)
- Umění a kultura (Hudební výchova, Výtvarná výchova)
- Člověk a zdraví (Tělesná výchova)
- Člověk, jeho osobnost a svět práce (Pracovní činnosti, Osobnostní a sociální rozvoj)

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou koncipovány tak, aby respektovaly výrazné opoždění psychomotorického vývoje žáků. Současně tak, aby svými konkrétními cíli a vzdělávacím obsahem podporovaly především rozvoj

komunikačních a pohybových dovedností zejména v oblasti motoriky, sebeobsluhy, jednoduchých pracovních aktivit a zájmů a rozvíjely tak v co největší možné míře jejich osobnost. Tvoří očekávané výsledky a učivo.

Očekávané výsledky učení jsou stanoveny k době, kdy žáci končí povinnou školní docházku a měli by dosahovat těchto výsledků, a to v míře odpovídající jejich individuálním možnostem, s přímou pomocí pedagoga nebo jiného pedagogického pracovníka.

PRACOVNÍ VERZE

OCD

5. Rámcový učební plán

Charakteristika

Kapitola charakterizuje vzdělávací obsah – klíčové kompetence, základní gramotnosti, průřezová témata, vzdělávací oblasti a vzdělávací obory – a jejich vztahy.

Rámcový učební plán (RUP) pro základní školu speciální závazně stanovuje:

- celkovou časovou dotaci pro základní vzdělávání;
- disponibilní časovou dotaci a poznámky k jejímu využití;
- zařazení vzdělávacích oblastí, oborů do učebního plánu školy.

Celkovou časovou dotaci v RUP tvoří součet dvou hodnot – časové dotace pro osvojování OVU a disponibilní časové dotace.

Část z časové dotace pro osvojování OVU je stanovena závazně prostřednictvím **povinného přiřazení vzdělávacích oblastí/oborů k ročníkům**. Zbylá část hodin je určena k vlastnímu přerozdělení školou a jejich distribuce je v kompetenci školy. Jednotlivé vzdělávací obory lze spojovat a vyučovat v blocích.

Disponibilní časová dotace (DČD) vytváří prostor pro rozšíření vzdělávacího obsahu. Má umožnit škole zaměřit se na maximální rozvoj potenciálu každého žáka. Využití DČD je plně v kompetenci ředitele školy a teprve v učebním plánu je závazné. Disponibilní časová dotace je určena:

- k posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů nad rámec závazného minima;
- k zařazení předmětů speciálně pedagogické péče (logopedická péče, podpůrné terapie a intervenční techniky jako zooterapie, stimulace ve snoezelenu, bazální stimulace a další předměty kompenzačního a reedukačního charakteru);
- k zařazení a vytvoření nových předmětů, které musí navazovat na obsah vzdělávací oblasti (vzdělávacího oboru);
- k realizaci průřezových témat.

Závazné pro ŠVP:

Škola **zpracuje** na základě RUP **konkrétní učební plán školy s** rozvržením hodin a disponibilních hodin do povinných i volitelných vyučovacích předmětů či jiných organizačních forem vzdělávání.

5.1 Rámcový učební plán Díl I

RUP Dílu I stanovuje pro tvorbu učebního plánu školy **závazné hodnoty časové dotace, které musí být dodrženy:**

- **celkovou časovou dotaci** jako povinnou týdenní časovou dotaci celkem ve všech ročnících základního vzdělávání na 1. stupni na 135 hodin, na 2. stupni 114 hodin;
- disponibilní časovou dotaci na 1. stupni 15 hodin, na 2. stupni 24 hodin;
- **maximální týdenní hodinovou dotaci** pro jednotlivé ročníky (1. a 2. ročník 22 hodin, 3. až 5. ročník 26 hodin, 6. a 7. ročník 30 hodin, 8., 9. a 10. ročník 32 hodin);
- **minimální týdenní hodinovou dotaci** pro jednotlivé ročníky (1. a 2. ročník 20 hodin, 3. a 4. ročník 21 hodin, 5. a 6. ročník 22 hodin, 7. a 8. ročník 25 hodin, 9. a 10. ročník 27 hodin).

V učebním plánu školy **musí být dodrženo zařazení vzdělávacích oblastí, oborů:**

- výuka Čtení a psaní od 1. do 10. ročníku v minimálním rozsahu 2 hodiny týdně;
- výuka Komunikační výchovy od 1. do 10. ročníku;
- výuka Matematiky od 1. do 10. ročníku;
- výuka Informatiky od 4. do 10. ročníku;
- výuka Člověk a jeho svět od 1. do 6. ročníku;
- výuka Tělesné výchovy od 1. do 10. ročníku v minimálním rozsahu 3 hodiny týdně;
- výuka Člověk, jeho osobnost a svět práce od 1. do 10. ročníku v minimálním rozsahu 3 hodiny týdně.

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. stupeň	2. stupeň
		1.-6. ročník	7.-10. ročník
		Počet hodin týdně	
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení a psaní	18	12
	Komunikační výchova		
Matematika		6	4
Informatika		3	4
Člověk a jeho svět		6	-
Člověk a společnost		-	v kompetenci školy
Člověk a příroda		-	v kompetenci školy
Umění a kultura	Hudební výchova	v kompetenci školy	v kompetenci školy
	Výtvarná výchova		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	v kompetenci školy	14
	Tělesná výchova		
Člověk, jeho osobnost a svět práce	Pracovní činnosti	18	12
	Osobnostní a sociální rozvoj		
Časová dotace pro osvojování OVU v kompetenci školy		51	44
Časová dotace pro osvojování OVU		120	90
Disponibilní časová dotace		15	24
Celková časová dotace		135	114

5.2 Rámcový učební plán Díl II

RUP Dílu I stanovuje pro tvorbu učebního plánu školy hodnoty časové dotace, které musí být dodrženy:

- celkovou časovou dotaci v 1. až 10. ročníku 210 hodin jako povinnou týdenní časovou dotaci celkem ve všech ročnících základního vzdělávání;
- disponibilní časovou dotaci 33 hodin;
- **minimální týdenní hodinovou dotaci 18 hodin;**
- **maximální týdenní hodinovou dotaci 24 hodin.**

V učebním plánu školy **musí být dodrženo zařazení vzdělávacích oblastí, oborů:**

- výuka Rozumové výchovy od 1. do 10. ročníku;
- výuka Člověk a jeho svět od 1. do 10. ročníku;
- výuka Hudební výchovy a Výtvarné výchovy od 1. do 10. ročníku;
- výuka Tělesné výchovy od 1. do 10. ročníku v minimálním rozsahu 3 hodiny týdně;
- výuka Člověk, jeho osobnost a svět práce od 1. do 10. ročníku v minimálním rozsahu 3 hodiny týdně.

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Počet hodin týdně
		1.-10. ročník
		Počet hodin týdně
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	20
	Komunikační výchova	
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	v kompetenci školy
Umění a kultura	Hudební výchova	20
	Výtvarná výchova	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	30
Člověk, jeho osobnost a svět práce	Pracovní činnosti	30
	Osobnostní a sociální rozvoj	
Časová dotace pro osvojování OVU v kompetenci školy		77
Časová dotace pro osvojování OVU		177
Disponibilní časová dotace		33
Celková časová dotace		210

OCE

6. Pojetí hodnocení žáků

Charakteristika

Kapitola popisuje přístupy k hodnocení žáků základní školy speciální.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků v základním vzdělávání se řídí legislativními normami (ŠZ § 69). Hodnocení žáků vzdělávajících se podle RVP ZŠS probíhá slovně (ŠZ § 51), jeho součástí je i hodnocení chování žáků. Hodnocení žáků základní školy speciální je v souladu s Doporučením ŠPZ a může se v případě jednotlivých žáků vzájemně odlišovat.

Hodnocení žáků v základní škole speciální musí být srozumitelné, věcně správné, zdůvodnitelné a doložitelné pro učitele, žáky i zákonné zástupce.

Pro pojetí hodnocení žáků podle RVP ZŠS platí, že učitelé:

- uplatňují formativní hodnocení;
- poskytují žákům průběžnou zpětnou vazbu;
- podporují sebedůvěru, motivaci žáků a umožňují jim komplexně rozvíjet svou osobnost podle jejich individuálních schopností a možností;
- pracují s chybou tak, aby byla chyba žáky vnímána jako nedílná součást učení;
- volí při plánování výuky vhodné vzdělávací strategie a reflektují vlastní vyučovací činnosti ve vztahu ke vzdělávacím výsledkům žáků;
- volí způsoby hodnocení s ohledem na vývojová specifika žáků a náročnost vzdělávacího obsahu pro jednotlivé žáky;
- využívají formativní hodnocení jako nástroj pro podporu učení;
- poskytují žákům průběžnou zpětnou vazbu;
- podporují sebedůvěru a motivaci žáků a vytvářejí podmínky pro komplexní rozvoj jejich osobnosti v souladu s jejich individuálními schopnostmi a možnostmi;
- přizpůsobují hodnocení vývojovým potřebám žáků a náročnosti obsahu tak, aby odpovídaly individuálním možnostem každého žáka.

Závazné pro ŠVP:

Škola v ŠVP jednoznačně popíše pravidla a způsoby hodnocení žáků v souladu s principy formativního hodnocení.

OCF

7. Tvorba, vyhodnocování a úprava ŠVP

Charakteristika

Kapitola přináší údaje týkající se zpracování, vyhodnocování a úprav ŠVP, včetně závazné struktury ŠVP.

Každá škola, která realizuje vzdělávání dle RVP ZŠS, je povinna **vypracovat školní vzdělávací program (ŠVP) v souladu s tímto RVP** (ŠZ § 5). ŠVP se vytváří v souladu s vizí školy, s jejími strategickými cíli a na základě výsledků vlastního hodnocení školy. Proces tvorby, vyhodnocování a případné úpravy ŠVP **odrážejí pedagogickou autonomii a odpovědnost školy** za kvalitu a výsledky vzdělávání. **Na jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování se podílejí všichni učitelé a vedení školy**. Za celkovou koordinaci je odpovědný ředitel školy, který může pověřit funkcí koordinátora ŠVP jiného člena pedagogického týmu. K návrhu ŠVP se vyjadřuje nebo ho schvaluje školská rada (ŠZ § 167 a § 168).

ŠVP je součástí povinné školní dokumentace **školy** (ŠZ § 28). Musí být zpřístupněn veřejnosti (i dálkovým přístupem), aby měli zájemci možnost se s ním seznámit, nahlédnout do něj, nebo si zajistit kopii (ŠZ § 5).

7.1 Tvorba ŠVP

Pro vytvořený ŠVP platí:

- je zpracováván v souladu s RVP ZŠS pro celé období základního vzdělávání nebo pro jeho část, tj. pro ročníky, ve kterých daná škola ŠVP realizuje;
- vede k naplňování cílů základního vzdělávání stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy a k naplňování cílového zaměření vzdělávacích oblastí stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni vyučovacích předmětů;
- vychází z vize a strategických cílů školy;
- dodržuje stanovenou strukturu;
- je stručný, konkrétní a srozumitelný pro učitele, zákonné zástupce žáků i další zájemce o ŠVP;
- zajišťuje rovnoprávný přístup k základnímu vzdělávání pro všechny žáky s povinností školní docházky a přihlíží k jejich speciálním vzdělávacím potřebám a možnostem;
- umožňuje realizaci diferencovaného a individualizovaného vyučování;
- vytváří předpoklady pro realizaci vzdělávacího obsahu s ohledem na vývojová specifika žáků, a tím pro postupné utváření a rozvíjení klíčových kompetencí;
- je zpracován tak, aby umožňoval učitelům rozvíjet tvořivý styl práce a neomezoval je při uplatnění případných časových i metodických odlišností, které jsou nutné z důvodů efektivnějších způsobů výuky a zároveň respektují konkrétní potřeby žáků;
- je vytvářen jako materiál, jehož případné změny nesmí zasáhnout negativně do vzdělávání žáků v určitém započatém období.

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Identifikační údaje

- název ŠVP
- název a adresa školy, web školy; jméno ředitele, telefon, e-mail
- adresa zřizovatele, jméno zástupce zřizovatele, telefon, e-mail, web zřizovatele
- platnost nového nebo aktualizovaného ŠVP, datum schválení změny
- podpis ředitele, razítko školy

Popis školy

- velikost, zaměření, umístění škol

Vize, kultura a prostředí školy (základní představa školy o kvalitním vzdělávání):

- preferované vzdělávací strategie na úrovni školy – postupy plánování a organizace výuky; utváření příznivého prostředí pro žáky i učitele (wellbeing); režim školy; kritéria hodnocení kvality výuky; profesní vzdělávání a rozvoj učitelů; spolupráce se zákonnými zástupci a partnery školy; propojování formálního a neformálního vzdělávání
- organizační, prostorové, materiální, hygienické, bezpečnostní a jiné podmínky pro vzdělávání

2. CHARAKTERISTIKA ŠVP

Východiska vzniku ŠVP

- údaje o tom, na základě jakých podkladů ŠVP vznikl

Zabezpečení výuky žáků

- systém péče o žáky s podporou, spolupráce uvnitř školy i mimo školu
- nastavení plánování procesu vzdělávání u žáků nedosahujících školních výsledků učení v uzlových bodech

Hodnocení ŠVP

- kritéria pro hodnocení ŠVP, časové rozvržení hodnocení ŠVP

3. OBSAHOVÝ RÁMEC

Učební plán

- tabulka učebního plánu pro DÍL I (pro 1. a 2. stupeň), pro DÍL II (1.-10. ročník) s výčtem vyučovacích předmětů a časovými dotacemi pro jednotlivé ročníky, s uvedenými předměty speciálně pedagogické péče, celkové součty hodin za předměty, ročníky, stupně vzdělání
- poznámky k učebnímu plánu (další informace o předmětech)

Obsah vzdělávání

- **název předmětu**
- **charakteristika předmětu** (informace o pojetí, obsahu a organizaci výuky, včetně vzdělávacích strategií)
- **specifikace obsahu jednotlivých předmětů a jiných forem**
- **rozpracování OVU** vzdělávacích oborů a OVU průřezových témat do jednotlivých ročníků nebo delších období (u Dílu I), vazby na klíčové kompetence (Díl I i Díl II) a i základní gramotnosti (Díl I)
- distribuce učiva, pokud to škola považuje za vhodné

Hodnocení výsledů vzdělávání žáků

- pravidla a způsoby hodnocení žáků používané ve škole pro podporu formativního přístupu

Hodnocení ŠVP

- časové rozvržení hodnocení ŠVP; kritéria používaná ve škole pro hodnocení ŠVP; způsob využití zjištěných údajů pro úpravu ŠVP a vzdělávacího procesu ve škole

4. NÁVAZNÉ DOKUMENTY – DOPORUČUJÍCÍ

ŠVP pro školní družinu (dokumenty mohou být součástí ŠVP nebo být samostatné)

Dotanky k ŠVP (jakákoliv část ŠVP, která je přechodná nebo dočasná, drobné úpravy, kvůli nimž škola nechce hned upravovat ŠVP).

Závazné pro ŠVP:

Škola zpracuje ŠVP podle zadané struktury se zohledněním potřeb žáků školy.

7.2 Hodnocení ŠVP, změny ŠVP

Změny ŠVP se uskutečňují na základě:

- **revizí RVP ZŠS**, které jsou řízeny Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a jsou stanoveny opatřením ministra společně s pokyny k jejich implementaci;
- **zkušeností z plánování, realizace a hodnocení ŠVP** nebo v reakci na změny podmínek ve škole (například organizační či vzdělávací změny). Tyto úpravy obvykle nabývají účinnosti od 1. září nebo 1. února. Podle nového nebo upraveného ŠVP se žáci vzdělávají ve všech ročnících příslušného stupně od jeho účinnosti. Ředitel školy rozhoduje o způsobu postupného zavedení změn tak, aby bylo zajištěno, že všichni žáci absolvují povinný vzdělávací obsah dle RVP ZŠS.

Forma úprav (například nový ŠVP, upravený ŠVP, nebo ŠVP s dodatkem) spadá do kompetence ředitele školy. Je však nezbytné zajistit **jednoznačnost a srozumitelnost dokumentu**, včetně specifikace, od kdy a pro které ročníky jsou změny platné.

Proces změny ŠVP je propojen s procesem hodnocení obsahu ŠVP. Škola hodnotí obsah svého ŠVP ve dvou rovinách:

a) hodnocení obsahové a formální kvality upraveného ŠVP:

- soulad ŠVP s požadavky RVP;
- srozumitelnost ŠVP pro všechny jeho uživatele.

b) hodnocení funkčnosti ŠVP probíhající průběžně při jeho realizaci:

- využitelnost ŠVP při plánování výuky;
- přiměřenost obsahového a časového rozvržení vzdělávacího obsahu ve vyučovacích předmětech nebo jiných formách vzdělávání;
- úroveň a kvalita osvojení OVU žáky;
- vhodnost organizace výuky, účinnost vzdělávacích strategií, funkčnost pravidel formativního hodnocení.

ŠVP a jeho jednotlivé úpravy jsou **archivovány** v souladu s příslušnými legislativními předpisy (ŠZ § 5).

PRACOVNÍ VERZE

Základní gramotnosti

PRACOVNÍ VERZE

ZGC

Čtenářská a pisatelská*Charakteristika základní gramotnosti*

Čtenářská a pisatelská gramotnost tvoří základní předpoklad pro rozvoj všech klíčových kompetencí. Umožňuje žákovi rozvíjet myšlení i emoční prožívání.

Čtenářská a pisatelská gramotnost je souborem mnoha dovedností, které se vzájemně doplňují a provázejí. Primárním cílem této gramotnosti je osvojit si základy techniky čtení a psaní. Nejedná se však pouze o technické osvojení těchto dovedností. Důraz je kladen především na rozvoj těchto dovedností z hlediska funkčního, estetického i prožitkového využití v tzv. celoživotní perspektivě.

Čtenářská a pisatelská gramotnost pokládá základy vlastního čtení a probouzí zájem o podobu psaného jazyka. Navozuje u žáka zájem o knihu, buduje vytváření prožitku, pomocí obrázků probouzí zájem o děj, vytváří dovednost sdílení zážitku.

Čtenářská a pisatelská gramotnost je dále dělena na dvě složky: **Budování porozumění v četbě a v procesu psaní a Vztah ke čtení a čtenářství, psaní a pisatelství.**

ZGC

Budování porozumění v četbě a v procesu psaní*Charakteristika složky základní gramotnosti*

Porozumění je nedílnou složkou každé komunikace a představuje jeden z klíčových pilířů vzdělávání na základní škole speciální. Prostupuje napříč celým kurikulem a vede nejen k zvládnutí základních dovedností, ale i k začlenění žáka do společnosti. Probouzí zájem o podobu psaných textů, prohlubuje schopnost soustředit se na sdělenou informaci verbální či neverbální a pokládá základy vlastního čtení a psaní. Umožňuje využívat individuálně přizpůsobené formy komunikace pro každého žáka, ať už verbální, nebo neverbální.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

ZGC-ZGC-000-106-001

Rozšiřovat si pasivní i aktivní slovní zásobu.**Díl I. - 10. ročník (110)**

ZGC-ZGC-000-110-001

Vyhledat informace v jednoduchém textu pomocí návodných otázek a obrázků, procesních schémat.

ZGC-ZGC-000-110-002

Reprodukovat krátký text pomocí návodných otázek nebo obrázků.

ZGA

Vztah ke čtení a čtenářství, psaní a pisatelství*Charakteristika složky základní gramotnosti*

Tato složka rozšiřuje dovednost vlastního čtení a psaní, probouzí u žáka zájem o text, buduje schopnost vytvářet prožitek z příběhu či obrázků a dovednost tento prožitek sdílet. Vede k vytváření představy o slyšeném nebo čteném, buduje dovednost vlastního výběru textu, obrázku a posiluje schopnost soustředit se na sdělenou informaci či poslech. Umožňuje používat individuálně pro každého žáka přizpůsobené formy komunikace ve verbální i neverbální podobě.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

ZGC-ZGA-000-106-001

Chápat psané slovo nebo obrázek jako prostředek jednoduchého sdělení.**Díl I. - 10. ročník (110)**

ZGC-ZGA-000-110-001

Číst a opisovat jednoduché texty.

PRACOVNÍ VERZE

ZGM

Logicko-matematická

Charakteristika základní gramotnosti

Základní gramotnost logicko-matematická je založena na praktických činnostech a dovednostech, které jsou předpokladem k rozvoji klíčových kompetencí napříč vzdělávacími obory. Posiluje schopnost přemýšlení a rozpoznávání matematických situací v různých životních situacích. Logicko-matematická gramotnost je tvořena jednou složkou: **Použití matematiky**.

ZGC

Použití matematiky

Charakteristika složky základní gramotnosti

Očekávané výsledky učení složky logicko-matematické gramotnosti se zaměřují na popis matematických situací využitelných v běžném životě a následně na zkušenosti s opakovaně řešenými úlohami.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

ZGM-ZGC-000-106-001

Označit situace v běžném životě, kdy využívá matematiku.

Díl I. - 10. ročník (110)

ZGM-ZGC-000-110-001

Uplatňovat zkušenost s opakovaně řešenými matematickými úlohami.

PRACOVNÍ VERZE

Klíčové kompetence

PRACOVNÍ VERZE

KKA

Klíčová kompetence komunikační I

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence komunikační vede žáka k uvědomění si důležitosti komunikace a vybavuje ho takovými komunikačními dovednostmi, které mu umožní komunikaci s lidmi kolem sebe. Proces komunikace zahrnuje nejen schopnost porozumět a používat jazyk, ale také schopnost porozumět významu a účelu komunikace. Rozvoj této kompetence vede jednak ke schopnosti porozumět ostatním, jednak ke schopnosti srozumitelně vyjádřit své myšlenky, přání či emoce prostřednictvím širokého spektra komunikačních strategií a výrazových prostředků. Umožňuje žákovi, u něhož se mluvená řeč nerozvíjí optimálně, užít pro dorozumění jiný komunikační prostředek. Klíčová kompetence komunikační prochází napříč všemi vzdělávacími oblastmi, její hlavní cíl vede k pochopení podstaty komunikace, potřebě vzájemného sdílení myšlenek či emocí a položení základů pro schopnost dorozumívat se.

Komunikační kompetence se v obou dílech člení na složky: **Vyjádřování** a **Porozumění**.

VYJ

Vyjádřování

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence zahrnuje dovednost vyjádřit rozličné komunikační záměry, požádat o něco, vyjádřit emoce, vést rozhovor, spontánně vyprávět. Žák je veden k dovednosti vyslovit své myšlenky a představy jednoduchým způsobem. Používá takové formy komunikace, které vedou k zapojení do okruhu lidí kolem něj. V rámci komunikace využívá verbální či neverbální komunikaci.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

KKA-VYJ-000-106-001

Vyjádřit své potřeby, pocity verbálními i neverbálními prostředky.

Díl I. - 10. ročník (110)

KKA-VYJ-000-110-001

Vést verbální nebo neverbální komunikaci s partnerem.

POR

Porozumění

Charakteristika složky klíčové kompetence

Žák je veden k tomu, aby věnoval plnou pozornost tomu, co druhá osoba sděluje. Učí se naslouchat lidem, vnímat jejich potřeby, což mu pomáhá zapojit se do okolního světa a navazovat vztahy. Ziskává dovednost vnímat signály řeči verbální či neverbální a reagovat na sdělené informace. Komunikační kompetence umožňuje efektivní komunikaci a interakci s okolím.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

KKA-POR-000-106-001

Reagovat na jednoduché pokyny, vyjádřit souhlas či nesouhlas.

Díl I. - 10. ročník (110)

KKA-POR-000-110-001

Reagovat verbálně nebo neverbálně na komunikační sdělení partnera.

PRACOVNÍ VERZE

KKB

Klíčová kompetence komunikační II

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence komunikační prochází napříč všemi vzdělávacími oblastmi s cílem položit takové základy komunikace, které budou vyhovovat jednotlivým žákům s individuálním přihlédnutím k jejich možnostem. Vede žáky k tomu, aby mohli zvoleným způsobem komunikovat s partnerem, reagovat na jednoduché pokyny, vyjádřit souhlas i nesouhlas a zažívat pocit bezpečí. Pro dorozumění používá žák libovolný komunikační prostředek. Komunikací je označována komunikace verbální či neverbální.

Klíčová kompetence je členěna na složky: **Vyjadřování** a **Porozumění**.

VYJ

Vyjadřování

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka kompetence komunikační se zaměřuje na rozvoj schopnosti žáka komunikovat verbálními či neverbálními prostředky. Vede ho jasně a srozumitelně vyjádřit své potřeby.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

KKB-VYJ-000-210-001

Komunikovat verbálně nebo neverbálně s partnerem.

PRACOVNÍ VERZE

POR

Porozumění

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na naslouchání žáka dalším osobám. Získává dovednost vnímat signály řeči verbální či neverbální a přijímat sdělené informace. To žákovi pomáhá navazovat vztahy a zapojit se do okolního světa.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

KKB-POR-000-210-001

Reagovat na jednoduché pokyny.

KDI

Klíčová kompetence digitální I

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence digitální představuje soubor znalostí, dovedností a postojů, které umožňují žákovi bezpečně využívat digitální technologie v běžných oblastech života. Zahrnuje jednoduché ovládání technických zařízení a také dovednost pomocí digitálních technologií komunikovat, adekvátně se zapojit do sociálních aktivit a trávit volný čas. Současně snižuje riziko možného zneužití citlivých informací a osobních údajů žáka. Klíčová kompetence je tvořena složkami: **Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií**, **Bezpečnost v digitálním prostředí** a **Tvorba digitálního obsahu**.

KDI

Bezpečnost v digitálním prostředí

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na ochranu obsahu a soukromí v digitálním prostředí. Klade důraz na využívání digitálních technologií doporučenými postupy.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

KDI-KDI-000-106-001

Využívat doporučenými postupy digitální zařízení, se kterými opakovaně pracuje.

Díl I. - 10. ročník (110)

KDI-KDI-000-110-001

Znát pravidla obsluhy a bezpečného zacházení s digitálními zařízeními.

PRACOVNÍ VERZE

KDB

Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na zapojení žáka do společnosti prostřednictvím dostupných digitálních služeb. Zahrnuje vliv digitálních technologií v oblasti wellbeingu a sociálního začlenění.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

KDI-KDB-000-106-001

Sdílet informace pro vlastní potřebu s učiteli a rodinou.

Díl I. - 10. ročník (110)

KDI-KDB-000-110-001

Respektovat pravidla bezpečného chování v digitálním prostředí.

KDC**Tvorba digitálního obsahu***Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence umožňuje žákovi rozvíjet základy práce s digitálním obsahem.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

KDI-KDC-000-106-001

Vytvářet jednoduchý digitální obsah.

Díl I. - 10. ročník (110)

KDI-KDC-000-110-001

Vytvářet jednoduchý digitální obsah tvořivou činností.

PRACOVNÍ VERZE

KDG

Klíčová kompetence digitální II

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence digitální představuje soubor dovedností, znalostí a návyků, které umožňují žákovi bezpečně využívat digitální technologie ve školním prostředí a následně v praktickém životě žáka. Zahrnuje především rutinní, opakující se modelové situace v digitálním prostředí. Klíčová kompetence digitální je tvořena jednou složkou: **Bezpečnost v digitálním prostředí**.

KDI

Bezpečnost v digitálním prostředí

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence zahrnuje především elementární používání vybraných digitálních technologií, které kompenzují sníženou schopnost vyjadřovat pocity i potřeby žáka a umožňují komunikaci s okolím.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

KDG-KDI-000-210-001

Zacházet bezpečně s digitálními zařízeními v opakujících se situacích.

PRACOVNÍ VERZE

KOB

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti I*Charakteristika klíčové kompetence*

Kompetence rozvíjená v této oblasti umožňuje žákovi chovat se odpovědně k přírodě, podílet se na péči o udržitelnost. Tato kompetence se formuje prostřednictvím žákova prožitku a zkušeností. Zážitky a zkušenosti pak žák reflektuje s ohledem na to, co se během prožitku právě učí prakticky uplatňovat. Jedná se o některé znalosti a dovednosti získané prostřednictvím aktivit, které jsou prospěšné pro okolní přírodu. Kompetence rozvíjí u žáka povědomí o základních právech a povinnostech občanů a uplatňování základních pravidel soužití.

Klíčová kompetence je členěna na složky: **Respektující vztah k životu a světu, Zohledňování propojenosti světa a Odpovědné rozhodování a jednání.**

KOB

Respektující vztah k životu a světu*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na dovednost chovat se citlivě k živým bytostem a být ohleduplný k přírodě.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

KOB-KOB-000-106-001

Chovat se citlivě k živým bytostem a k přírodě ve svém okolí.**Díl I. - 10. ročník (110)**

KOB-KOB-000-110-001

Pomáhat pečovat o živé tvory.

KOA

Zohledňování propojenosti světa*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence klade důraz na zapojení žáka v aktivitách, které reflektují jeho dovednosti a znalosti v ochraně přírody.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

KOB-KOA-000-106-001

Podílet se na aktivitách, které jsou prospěšné pro okolní přírodu.**Díl I. - 10. ročník (110)**

KOB-KOA-000-110-001

Napodobovat činnosti, které pozitivně ovlivňují přírodu.

KOC

Odpovědné rozhodování a jednání

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence rozvíjí odpovědnost žáka za své chování podle pokynů kompetentních osob. Žák využívá rituály a naučené postupy chování v souladu se zdravým životním stylem.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

KOB-KOC-000-106-001

Přijímat odpovědnost za své školní povinnosti.

Díl I. - 10. ročník (110)

KOB-KOC-000-110-001

Sdílet odpovědnost za své chování ve školním prostředí.

PRACOVNÍ VERZE

KOU

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti II*Charakteristika klíčové kompetence*

Kompetence rozvíjená v této oblasti umožňuje žákovi chovat se odpovědně k přírodě, sdílet odpovědnost za své chování. Tato kompetence se formuje prostřednictvím prožitku a zkušeností. Zážitky a zkušenost žák reflektuje s ohledem na to, co se během prožitku právě učí. Využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti.

Cílem je prakticky uplatňovat některé znalosti, ale především dovednosti a průběžně napodobovat aktivity, které jsou prospěšné pro okolní přírodu.

Klíčová kompetence je členěna na složky: **Respektující vztah k životu a světu, Zohledňování propojenosti světa, Odpovědné rozhodování a jednání.**

KOG

Respektující vztah k životu a světu*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na osvojené dovednosti chovat se citlivě k živým bytostem a chovat se ohleduplně k přírodě.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl II. - 10. ročník (210)**

KOU-KOG-000-210-001

Chovat se citlivě k živým bytostem a k přírodě ve svém okolí.

KOD

Zohledňování propojenosti světa*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na osvojené dovednosti a znalosti žáka spjaté s ochranou přírody.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl II. - 10. ročník (210)**

KOU-KOD-000-210-001

Napodobovat činnosti, které jsou prospěšné pro okolní přírodu.

KOE

Odpovědné rozhodování a jednání*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence rozvíjí využívání naučených rituálů a postupů chování v kontextu zdravého životního stylu podle pokynů kompetentních osob.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl II. - 10. ročník (210)**

KOU-KOE-000-210-001

Sdílet odpovědnost za své chování v rutinních školních situacích.

PRACOVNÍ VERZE

KPP

Klíčová kompetence pracovní I

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence pracovní je důležitým předpokladem pro začlenění žáka s mentálním postižením do společnosti. Její rozvoj je zásadní pro všechny oblasti života, zejména pro osvojování sebeobslužných dovedností, pracovní návyky a dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce. Tyto dovednosti vedou k co nejvyšší možné míře samostatnosti v každodenních činnostech života, v možném pracovním uplatnění, ale i v interakci s druhými osobami.

Rozvoj dané kompetence posiluje pocit vlastní uplatnitelnosti, uspokojení z pracovního výkonu a rozvíjí možnosti samostatnějšího působení.

Kompetence přináší základní dovednosti vztahující se k široké škále úkonů a činností umožňujících funkční zapojení v rodině, třídě a společnosti. Pracovní kompetence je zásadní pro rozvoj sebeobsluhy a zvládnutí základních úkonů a dovedností. Přináší smysluplnou náplň času a možnosti pracovního zapojení do dění ve svém okolí. Klíčová kompetence pracovní je stěžejní kompetencí a její míra rozvoje ovlivňuje kvalitu života nejen samotného žáka, ale celé jeho rodiny.

Klíčová kompetence pracovní se v RVP ZŠS člení na dvě složky: **Realizace akcí, aktivit, projektů a Spolupráce a týmová práce.**

KPP

Realizace akcí, aktivit, projektů

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence podporuje udržování a rozvoj pracovních návyků, jejich přenos a využití ve všech oblastech každodenního života ve formě zapojení se do realizace různých aktivit podle jasných postupů.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

KPP-KPP-000-106-001

Postupovat při rutinních činnostech po stanovených krocích.

Díl I. - 10. ročník (110)

KPP-KPP-000-110-001

Přispívat k realizaci aktivity podle zavedených postupů.

KPB

Spolupráce a týmová práce

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na praktickou realizaci opakovaných aktivit každodenního života v kontextu spolupráce ve skupině.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

KPP-KPB-000-106-001

Spolupracovat při opakujících se činnostech se spolužákem.

Díl I. - 10. ročník (110)

KPP-KPB-000-110-001

Zapojovat se do spolupráce ve skupině.

PRACOVNÍ VERZE

KPA

Klíčová kompetence pracovní II

Charakteristika klíčové kompetence

Pracovní kompetence je důležitým předpokladem pro začlenění žáka se závažným mentálním postižením do společnosti. Její rozvoj je zásadní pro všechny oblasti života, zejména pro osvojování nezbytných sebeobslužných dovedností, základních pracovních návyků i dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce. Tyto dovednosti vedou k co nejvyšší možné míře samostatnosti v každodenních činnostech života žáka.

Pracovní kompetence slouží k upevnění a dalšímu rozvoji klíčových každodenních dovedností a návyků, které se vztahují k pracovním činnostem, zásadám hygieny a bezpečnosti práce.

Kompetence přináší základní dovednosti vztahující se k realizaci rutinních úkonů a činností každodenního života v rodině a ve škole. Žák má v maximální dosažitelné míře osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností. Osvojuje si základní pracovní dovednosti a manuální úkony při jednoduchých pracovních činnostech. Žák je vedený k dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny při pracovních činnostech.

Pracovní kompetence je zásadní pro posílení sebeobsluhy a zvládnutí základních úkonů a dovedností pro život v rodině a ve škole. Přináší nabídku smysluplného trávení volného času. Klíčová pracovní kompetence je stěžejní kompetencí a její míra rozvoje ovlivňuje kvalitu života nejen samotného žáka, ale celé jeho rodiny. Tvoří ji dvě složky: **Realizace akcí, aktivit, projektů a Spolupráce a týmová práce.**

KPP

Realizace akcí, aktivit, projektů

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence podporuje zapojení se do realizace opakovaných aktivit při jednoduchých rutinních činnostech podle zavedených postupů.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

KPA-KPP-000-210-001

Zvládat jednotlivé kroky při realizaci opakovaných aktivit.

KPD

Spolupráce a týmová práce

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence posiluje dovednost zapojení se do spolupráce ve dvojici při jednoduchých rutinních činnostech.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

KPA-KPD-000-210-001

Zapojovat se do spolupráce ve dvojici při rutinních činnostech.

KOS

Klíčová kompetence osobnostní a sociální I*Charakteristika klíčové kompetence*

Klíčová kompetence Osobnostní a sociální vede k rozvoji žáka v jeho osobnostní rovině, a to především v rámci posilování vlastní pohody. Jejím předpokladem je, že žák umí adekvátním způsobem vyjádřit své vlastní potřeby a zároveň dokáže spolupracovat na utváření vlastní pohody. Kompetence přispívá k rozvoji žáka v jeho sociální rovině, tedy v rovině navazování a udržování vztahů s druhými lidmi, ať už ve školním prostředí či mimo něj. Žák se podílí na jednoduchých sociálních aktivitách, při kterých uplatňuje základní návyky společenského chování. Zároveň respektuje druhé osoby a rozlišuje nevhodné a rizikové chování. Rozvoj klíčové kompetence je vhodnou prevencí chování náročného na péči.

K rozvoji klíčové kompetence dochází během všech činností a aktivit, ideálně v přirozených situacích každodenního života. Klíčová kompetence osobnostní a sociální je stěžejní kompetencí a její míra rozvoje ovlivňuje kvalitu života nejen samotného žáka, ale celé jeho rodiny.

Klíčová kompetence Osobnostní a sociální je tvořena čtyřmi složkami: **Resilience: odolávání obtížným situacím, Vlastní wellbeing, Empatie a porozumění druhým a Budování a udržování vztahů.**

KOS

Resilience: odolávání obtížným situacím*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence vede žáka k dovednosti překonávat jednoduché problémy každodenního života a případně požádat o pomoc.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

KOS-KOS-000-106-001

Uvědomovat si své základní životní potřeby.**Díl I. - 10. ročník (110)**

KOS-KOS-000-110-001

Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.

KOA

Vlastní wellbeing*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence se věnuje budování vlastní pohody žáka, ale i spolupráce při jejím nastavování.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

KOS-KOA-000-106-001

Poznat a vyjádřit vlastní potřeby důležité k dosažení osobní pohody.**Díl I. - 10. ročník (110)**

KOS-KOA-000-110-001

Spolupracovat při utváření osobní pohody.

KOC

Empatie a porozumění druhým*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence se věnuje vnímání druhých osob, tolerování jejich odlišných projevů a potřeb.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

KOS-KOC-000-106-001

Reagovat přiměřeně na potřeby druhých osob ve školním prostředí.**Díl I. - 10. ročník (110)**

KOS-KOC-000-110-001

Tolerovat odlišnosti druhých osob ve školním prostředí.

KOD

Budování a udržování zdravých vztahů*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence se věnuje rozvoji pozitivních sociálních vztahů žáka ve škole i v jeho okolí.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

KOS-KOD-000-106-001

Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami ve škole.**Díl I. - 10. ročník (110)**

KOS-KOD-000-110-001

Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.

KOA

Klíčová kompetence osobnostní a sociální II*Charakteristika klíčové kompetence*

Rozvíjením klíčové kompetence osobnostní a sociální žák posiluje pocit vlastní pohody. Rozvoj této klíčové kompetence je vhodnou prevencí chování náročného na péči.

Jejím předpokladem je, že žák umí adekvátním způsobem vyjádřit potřebu pomoci a zároveň dokáže přijímat podporu.

Další součástí klíčové kompetence je rozvoj žáka v jeho sociální rovině, tedy v rovině navazování a udržování vztahů s druhými osobami, ať už ve školním prostředí či mimo něj. Žák se tedy podílí na jednoduchých sociálních aktivitách, při kterých uplatňuje základní návyky společenského chování. Zároveň respektuje druhé osoby a rozlišuje nevhodné a rizikové chování.

Míra rozvoje klíčové kompetence ovlivňuje kvalitu života nejen samotného žáka, ale celé jeho rodiny.

Klíčová kompetence Osobnostní a sociální je tvořena třemi složkami: **Resilience: odolávání obtížným situacím, Vlastní wellbeing a Budování a udržování zdravých vztahů.**

KOS

Resilience: odolávání obtížným situacím*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence zahrnuje adekvátní vyjádření potřeby pomoci v každodenních, známých situacích.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl II. - 10. ročník (210)**

KOA-KOS-000-210-001

Vyjádřit potřebu pomoci v obtížné situaci.

KOD

Vlastní wellbeing*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence klade důraz na přijímání podpory při budování osobní pohody.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl II. - 10. ročník (210)**

KOA-KOD-000-210-001

Přijímat podporu k rozvoji osobní pohody.

BUD

Budování a udržování zdravých vztahů*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence zajišťuje rozvoj pozitivních sociálních vztahů žáka. Zahrnuje především sociální vztahy v prostředí školy.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl II. - 10. ročník (210)**

KOA-BUD-000-210-001

Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami ve škole.

PRACOVNÍ VERZE

KRP

Klíčová kompetence k řešení problémů I*Charakteristika klíčové kompetence*

Klíčová kompetence k řešení problémů směřuje k osvojení dovednosti vyřešit běžný jednoduchý problém, vycházející ze situací každodenního života žáka s mentálním postižením. Klíčová kompetence zároveň rozvíjí dovednost rozeznat ve známé situaci pravdivou nebo nepravdivou informaci.

Kompetence formuje řešení jednoduchých známých nebo opakovaných problémů na základě zkušenosti a nápodoby, případně podílení se na řešení problémů. Žák rozezná problém a pokud neví, jak problém vyřešit, vybere z nabídky možností vhodný způsob řešení. Pokud nedovede problém vyřešit, dokáže požádat o pomoc a pomoc přijmout.

Rozvoj klíčové kompetence k řešení problémů je důležitý pro fungování žáka v každodenním životě nejen ve škole, ale i v rodině. Ovlivňuje vlastní wellbeing žáka včetně jeho rodiny, čímž se úzce propojuje s klíčovou kompetencí osobnostní a sociální.

Klíčová kompetence k řešení problémů se člení na dvě složky: **Řešení běžných problematických situací** a **Práce s informacemi**.

KRP

Řešení běžných problematických situací*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence zahrnuje řešení jednoduchých problémů každodenního života.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

KRP-KRP-000-106-001

Upozornit vhodným způsobem na osobní problém.**Díl I. - 10. ročník (110)**

KRP-KRP-000-110-001

Vybrat z nabízených možností vhodný způsob řešení jeho běžného osobního problému.

KRA

Práce s informacemi*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence se věnuje hodnocení informací v kontextu známé situace.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

KRP-KRA-000-106-001

Rozeznat informaci, která je důležitá pro konkrétní situaci.**Díl I. - 10. ročník (110)**

KRP-KRA-000-110-001

Označit pravdivou a nepravdivou informaci týkající se známé situace.

PRACOVNÍ VERZE

KRA

Klíčová kompetence k řešení problémů II

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence přispívá zejména k osvojení způsobu vyjádření vlastních problémů a také způsobu přijetí pomoci. Rozvoj klíčové kompetence k řešení problémů je důležitý pro fungování žáka v každodenním životě ve škole, ale i v rodině. Ovlivňuje vlastní wellbeing žáka i rodiny žáka. Tak se klíčová kompetence k řešení problémů propojuje s klíčovou kompetencí osobnostní a sociální.

Klíčová kompetence k řešení problémů obsahuje jednu složku: **Řešení běžných problematických situací**.

KRP

Řešení běžných problematických situací

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na adekvátní vyjádření osobního problému, dovednost požádat o pomoc a přijmout ji.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

KRA-KRP-000-210-001

Upozornit vhodným způsobem na osobní problém.

PRACOVNÍ VERZE

KKT

Klíčová kompetence kulturní I

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence kulturní umožňuje orientovat se v kulturním prostředí, rozumět jeho hodnotám a přispívat k jejich zachování a rozvoji v návaznosti na možnostech a potřebách žáka. Klíčová kompetence kulturní hraje významnou roli při rozvíjení tvůrčího myšlení a kreativity.

Cílem klíčové kompetence kulturní je naučit žáka vnímat a chápat hodnoty kultury a umění prostřednictvím různorodých artefaktických činností, jež jsou spjaté s poslechem hudby, účastí na výtvarných nebo dramatických činnostech a návštěvách kulturních akcí. Žák se učí rozvíjet estetické vnímání prostřednictvím tvorby a hodnocení jednoduchých uměleckých děl. Důraz je kladen na poznávání místních tradic, svátků a zvyků, aby žák pochopil význam kulturního dědictví a měl respekt vůči kulturní a umělecké rozmanitosti.

Klíčová kompetence kulturní je rozvíjena aktivní účastí žáka na kulturním životě školy. Důraz je kladen na smyslové a zážitkové aktivity, které se přizpůsobí možnostem žáka. Klíčová kompetence kulturní se rozvíjí v běžném prostředí školy. Zapojování žáka do skupinových aktivit přispívá k jeho sociálnímu začlenění. Každý žák má možnost rozvíjet své schopnosti v rámci kulturních aktivit a zapojit se do kulturního dění dle svých možností.

Klíčová kompetence se dělí na dvě složky: **Kulturní a umělecké sebevyjádření** a **Kulturní kontext**.

KKT

Kulturní a umělecké sebevyjádření

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka kulturní a umělecké sebevyjádření představuje u žáka schopnost komunikovat a vyjadřovat se různými uměleckými formami. Přispívá k citlivému projevu a vnímání umění v jeho rozmanitých podobách. Zahrnuje schopnost žáka aktivně se podílet na kulturním dění ve škole i v okolí. Kulturní a umělecké sebevyjádření hraje významnou roli při rozvíjení kreativity, kultivování osobnosti žáka a porozumění kulturnímu dědictví.

Složka klíčové kompetence umožňuje žákovi projevovat své emoce, myšlenky a nápady prostřednictvím uměleckých činností a kulturních aktivit. Tato složka podporuje individuální rozvoj žáka a posiluje jeho sebevědomí. Je spojena s podporou motorické a senzorycké dovednosti, vede k rozvoji komunikační dovednosti, potřebné při skupinových aktivitách.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

KKT-KKT-000-106-001

Vyjadřovat své emoce a prožitky prostřednictvím různých uměleckých forem.

Díl I. - 10. ročník (110)

KKT-KKT-000-110-001

Vyjadřovat své emoce a prožitky v individuální i skupinové tvůrčí činnosti.

KKD

Kulturní kontext

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence Kulturní kontext umožňuje žákovi vnímat, chápat a reflektovat kulturní hodnoty, tradice a projevy ve společenském a historickém rámci. Rozvojem klíčové kompetence se žák seznamuje s významnými kulturními hodnotami a je veden k základnímu uvědomění propojení kultury s místem a časem.

Specifikum této složky spočívá v praktickém, zážitkovém a srozumitelném přístupu, který umožní žákovi propojit kulturu se svým každodenním životem a získat základní povědomí o jejím významu.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

KKT-KKD-000-106-001

Uvést příklad kulturní události ve svém okolí.**Díl I. - 10. ročník (110)**

KKT-KKD-000-110-001

Uvést příklad kulturní památky ve svém okolí.

PRACOVNÍ VERZE

KKN

Klíčová kompetence kulturní II

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence kulturní se zaměřuje na rozvoj vnímání, prožívání a chápání kulturního prostředí žákem. Poskytuje žákovi estetické emocionálně pozitivní zážitky, které přispívají k jeho psychické pohodě. Tím jsou žákovi zprostředkovány příležitosti k obohacení jeho života a k sociálnímu začlenění. Kompetence dává prostor k rozvoji základního estetického cítění prostřednictvím jednoduchých aktivit, které stimulují smysly žáka.

Klíčová kompetence kulturní obsahuje jednu složku: **Kulturní a umělecké sebevyjádření**.

KKK

Kulturní a umělecké sebevyjádření

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence Kulturní a umělecké sebevyjádření rozvíjí u žáka smyslové prožívání, tvořivost. Cílem je umožnit žákovi vyjádřit své nálady prostřednictvím tvůrčí činnosti, přizpůsobené jeho možnostem. Vede ho k dovednosti vyjádřit své emoce a orientovat se v kulturním prostředí za využití multisenzoriálního přístupu.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

KKN-KKK-000-210-001

Vyjadřovat své emoce a prožitky v individuální tvůrčí činnosti.

PRACOVNÍ VERZE

KKU

Klíčová kompetence k učení I

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence k učení představuje schopnosti, znalosti, dovednosti a postoje nezbytné pro osvojování si základních učebních návyků, k organizování a plánování učení v adekvátní a přiléhavé formě s pomocí znaků, symbolů a případné další pedagogické podpory. Směřuje žáka k podílení se na řízení vlastního učení dle svých schopností a dovedností, na rozvoji jeho koncentrace a vůle vedoucí ke snaze o učení nových věcí. Vede ho k využívání rozličných pomůcek, vytváření vhodných stereotypů a budování základních učebních návyků s přesahem do praktického a osobního života.

Klíčová kompetence obsahuje jednu složku: **Umění učit se**.

KKF

Umění se učit

Charakteristika složky klíčové kompetence

Očekávaný výsledek učení se zaměřuje na podporu snahy o vlastní učení a tvorby svých postupů učení na základě naučených návyků vycházejících ze strategií nastavených pedagogem.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

KKU-KKF-000-106-001

Osvojovat si stereotypy učení.

PRACOVNÍ VERZE

Díl I. - 10. ročník (110)

KKU-KKF-000-110-001

Podílet se dle svých schopností na řízení vlastního učení.

KKF

Klíčová kompetence k učení II

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence k učení zahrnuje osvojování a udržování si učebních návyků, vnímání a reagování na jednoduché pokyny, pojmy, znaky a symboly. Vede žáka k využití jednoduchých pomůcek, k napodobování jednoduchých činností a podílení se na nich. Klíčová kompetence seznamuje žáka s jednoduchými způsoby využití digitálních technologií a pozitivní motivací podporuje vlastní snahu žáka učit se a získávat nové poznatky. Klíčová kompetence přispívá k využití osvojených výsledků učení v praktickém životě.

Klíčová kompetence k učení obsahuje jednu složku: **Umění učit se**.

KKG

Umění se učit

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na soustavné osvojování si a udržování učebních návyků a jejich využití v praktickém životě.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

KKF-KKG-000-210-001

Osvojovat a udržovat si stereotypy učení.

PRACOVNÍ VERZE

Průřezová témata

PRACOVNÍ VERZE

PTU

Udržitelné prostředí

Charakteristika průřezového tématu

Udržitelné prostředí je průřezové téma, které je koncipováno tak, aby vedlo žáka k pochopení složitosti vztahů člověka a životního prostředí na úrovni vlastních poznatků a zkušeností. Dává prostor pro utváření vztahu k životnímu prostředí (přírodnímu, sociálnímu, kulturnímu). Směřuje žáka k aktivnímu přístupu a k činnostem podporujícím udržitelný život, a to jak v rámci školního prostředí, tak i v jeho budoucím životě.

Cílem průřezového tématu je vybavit žáka dovednostmi a znalostmi, vnímat, poznávat a jednat podle modelových příkladů tak, aby přispíval k udržitelnosti života na naší planetě, a to především v rovině osobní.

Specifický význam průřezového tématu je v ovlivňování osobnosti v rovině emocionální a volní. Učí pozorovat, citlivě vnímat důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků v přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáka s okolním prostředím. Žák se podílí na aktivitách, kde poznává základní přírodní zákonitosti a souvislosti, postavení člověka v přírodě a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

PTU-000-000-106-001

Podílet se na aktivitách, které přispívají k posílení udržitelnosti ve škole.

PTU-000-000-106-002

Rozpoznat na modelových příkladech jednání, které je žádoucí pro udržitelný život.

Díl I. - 10. ročník (110)

PTU-000-000-110-002

Vybrat z nabídky školních aktivit tu, která vede k posílení udržitelnosti.

PRACOVNÍ VERZE

PTS

Společnost pro všechny

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Společnost pro všechny se zaměřuje na podporu hodnot jako je tolerance, spolupráce, vzájemná pomoc, rovnost a respekt. Pomáhá žákovi pochopit význam společenského soužití, lidských práv a odpovědnosti každého jednotlivce ve společnosti. Učí ho aplikovat principy demokratického rozhodování a spolurozhodování v každodenním životě. Prostřednictvím modelových i reálných situací si žák osvojuje aktivní a bezpečný vztah ke komunikačním technologiím, dochází ke zvyšování jeho odolnosti vůči manipulativním technikám.

Cílem průřezového tématu Společnost pro všechny je rozvíjet u žáka dovednost orientovat se a rozhodovat v každodenním životě. Žák se učí respektovat a uplatňovat pravidla společenského soužití. Učí se odpovědnosti za důsledky vlastních rozhodnutí pro sebe i pro druhé. Průřezové téma Společnost pro všechny připravuje žáka na plnohodnotný život v inkluzivní společnosti, kde může být přijímán a kde může přispívat v rámci svých schopností, dovedností, návyků a postojů k jejímu rozvoji.

Škola je prostředím, v němž se setkává žák se spolužáky z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí. Žák je veden k přijetí a respektování lidí s odlišnými potřebami, učí se praktické dovednosti potřebné k zapojení do běžného života.

Průřezové téma Společnost pro všechny se prolíná všemi vzdělávacími oblastmi a každodenními aktivitami školy.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

PTS-000-000-106-001

Dokázat pomoci spolužákovi v případě potřeby.

Díl I. - 10. ročník (110)

PTS-000-000-110-001

Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.

PTS-000-000-110-002

Přispívat k demokratické kultuře ve třídě.

PRACOVNÍ VERZE

PTP

Péče o sebe a druhé

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Péče o sebe a o druhé formuje osobnost žáka a posiluje vztahy mezi jednotlivými vzdělávacími oblastmi. Žák si osvojuje základní komunikační a sociální dovednosti při řešení úloh a situací v pozitivní atmosféře. Uvědomuje si hodnotu spolupráce a pomoci. Seznamuje žáka s projevy sociálního citění a aktivně přispívá k sociální soudržnosti kolektivu.

Smyslem průřezového tématu je, aby žák získal znalosti, dovednosti a postoje v hledání vlastních cest k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Učí žáka vnímat a poznávat sebe a druhé. Přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů. Podporuje žáka při adaptaci na změny a posiluje jeho odolnost v zátěžových situacích.

Učí žáka využívat osvojené dovednosti k smysluplnému trávení volného času. Žák využívá osvojené vědomosti a uplatňuje prvky zdravého životního stylu ve svém životě.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

PTP-000-000-106-001

Zapojovat se do nabízených aktivit podporujících péči o sebe.

PTP-000-000-106-002

Účastnit se nabízených aktivit podporujících wellbeing s ohledem na členy nejbližší sociální skupiny.

Díl I. - 10. ročník (110)

PTP-000-000-110-001

Vyjádřit vlastní potřeby při utváření vzdělávacího prostředí a současně vnímat i potřeby ostatních.

PTP-000-000-110-002

Volit nabízené aktivity péče o sebe na základě vlastních zkušeností.

PTP-000-000-110-003

Podílet se společně s ostatními členy školní skupiny na aktivitách, které podporují wellbeing.

PRACOVNÍ VERZE

Vzdělávací oblasti

PRACOVNÍ VERZE

JJA

Jazyk a jazyková komunikace I

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyková a jazyková komunikace má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu žáků základní školy speciální. Zaměřuje se na rozvoj smyslového a citového vnímání, vyjadřovacích schopností, čtení a psaní.

Rozvíjí u žáka osvojení a používání mluvené i písemné podoby jazyka. Žák se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Cílem vzdělávací oblasti je postupným osvojováním techniky čtení a psaní motivovat žáka k získávání čtenářských a pisatelských dovedností, k orientaci v jednoduchém textu různého zaměření a k porozumění jeho obsahu. Oblast rozvíjí u žáka, s využitím vhodné motivace, komunikační schopnosti i myšlení. Vede žáka k využívání získaných dovedností k lepší komunikaci s okolím, podporuje dovednost srozumitelného vyjadřování jak formou ústní, tak i písemnou.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka ke srozumitelnému vyjadřování, k dorozumívání v běžných komunikačních situacích a k praktickému využití získané dovednosti čtení a psaní.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech: **Čtení a psaní** a **Komunikační výchova**.

CAP

Čtení a psaní

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Čtení a psaní nabízí potenciál k rozvoji čtenářské gramotnosti, vede žáka k rozvoji dovedností v oblasti správné výslovnosti, udržení tempa řeči a pravidelného dýchání. Žák se postupně učí číst tiskací písmena, slabiky a slova, popř. věty. Cílem je, aby žák rozvíjel své čtecí dovednosti, vnímal obsah čteného textu, v případě snadného krátkého textu s porozuměním. Důležité je povzbuzovat u žáka zájem o čtení jako o jeden ze zdrojů informací.

Vzdělávací obor Čtení a psaní rozvíjí grafické dovednosti žáků, jejich jemnou motoriku a grafomotoriku, a tím zároveň stimuluje jejich myšlení. Získávání grafických dovedností, postupné zvyšování kvality a rychlosti písma a praktické využívání získaných dovedností dává žákům možnost jednoduché písemné komunikace.

Obsahem vzdělávacího oboru Čtení a psaní je zároveň rozvíjení grafických dovedností žáka, jemné motoriky a grafomotoriky, postupné opisování písmen, která umí číst, psaní písmen a jednoduchých slov, napsání svého jména, opisování slov a jednoduchých vět.

Tyto dovednosti pomáhají při vytváření písemné komunikace a mohou být prakticky využívány v každodenním životě.

Vzdělávací obor Čtení a psaní se dělí na dva tematické okruhy: **Čtení** a **Psaní**.

001

Čtení

Charakteristika tematického okruhu

Výuka čtení žákovi umožňuje skládání slov, tvoření vět, orientování se ve větě, na stránce i řádku. Podporuje chápání obsahu krátkých vět a přispívá k dovednosti reprodukovat krátký text a přednášet krátké říkanky a básničky. U pokročilejších žáků podporuje pozitivní vztah k literatuře. Cílem tematického okruhu Čtení je motivovat žáka ke čtení probraných písmen, reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek, ukázat začátek a konec věty, číst s porozuměním krátké věty a probraná písmena abecedy, přednášet říkanky a básničky a používat jednoduché obrázkové návody.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

JJA-CAP-001-106-001

Zvládat čtení probraných písmen.

JJA-CAP-001-106-002

Reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek.

JJA-CAP-001-106-003

Ukázat začátek a konec věty.

JJA-CAP-001-106-004

Číst s porozuměním jednoduché věty.

Díl I. - 10. ročník (110)

JJA-CAP-001-110-001

Číst všechna písmena abecedy.

JJA-CAP-001-110-002

Číst jednoduchý krátký text.

JJA-CAP-001-110-003

Orientovat se ve čteném textu pomocí návodných otázek.

JJA-CAP-001-110-004

Přednášet říkanky a básničky.

JJA-CAP-001-110-005

Získávat pozitivní vztah k literatuře.

JJA-CAP-001-110-006

Používat jednoduché obrázkové návody.

PRACOVNÍ VERZE

002

Psaní

Charakteristika tematického okruhu

Psaní tvoří postupný proces probíhající od prvního do desátého ročníku. Výuka psaní je založena na osvojení si grafických dovedností žákem a současně je ovlivněna zvláštnostmi poznávacích procesů žáka s mentálním postižením. Výuka psaní poskytne žákovi možnost písemně se dorozumívat, má velký vliv na celkový rozvoj hrubé a jemné motoriky. Směřuje k nácviu uvolňovacích cviků, tvarů písmen, slabik a slov s ohledem na možnosti, schopnosti a zkušenosti žáka. Jsou základem pro volbu vhodného typu písma a metodiky psaní. Žák je veden k osvojení a dodržování pracovních a hygienických návyků. Velký důraz se klade na motivaci žáka.

Cílem tematického okruhu Psaní je žáka naučit opis písmen, která umí číst, opis jednoduchých slov a číslic, psát písmena a jednoduchá slova podle diktátu, napsat své jméno, psát číslice podle nápovědy či předlohy.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

JJA-CAP-002-106-001

Opisovat písmena, která umí číst.

JJA-CAP-002-106-002

Opisovat jednoduchá slova.

JJA-CAP-002-106-003

Psát probraná písmena.

JJA-CAP-002-106-004

Opisovat číslice.

Díl I. - 10. ročník (110)

JJA-CAP-002-110-001

Psát písmena a jednoduchá slova i podle diktátu.

JJA-CAP-002-110-002

Opisovat slova a jednoduché věty.

JJA-CAP-002-110-004

Napsat své jméno.

JJA-CAP-002-110-005

Psát číslice podle nápovědy či předlohy.

REV

Komunikační výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Komunikační výchova se zaměřuje na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, na správné a srozumitelné vyjadřování a rozvíjení komunikační dovednosti žáka. To je předpokladem funkčního dorozumívání s okolím, úspěšné sociální integrace i dalšího vzdělávání. Komunikace je nedílnou součástí všech vyučovacích předmětů. Vzhledem k individuálním schopnostem žáka je nezbytné rozvíjet a budovat řeč s důrazem na věk a vývojové odlišnosti žáka.

Cílem vzdělávacího oboru Komunikační výchova je dosáhnout srozumitelného mluveného projevu žáka, rozvíjet a rozšiřovat jeho slovní zásobu, dbát na kulturu mluveného projevu. Žák by měl sdílet vlastní zážitky a popisovat své pocity. Vzdělávací obor Komunikační výchova motivuje žáka ke komunikaci v běžných situacích, ke zvládnutí jednoduché formy společenského styku verbálně či neverbálně. Vede žáka k dovednosti pozdravit, poprosit a poděkovat. Zprostředkovává účast na činnostech zaměřených na rozvoj vzájemného naslouchání, poznávání, spolupráce, důvěry. Přispívá k rozšiřování slovní zásoby a ke snaze o zřetelnou a srozumitelnou výslovnost.

Vzdělávací obor Komunikační výchova zahrnuje tematický okruh: **Rozvíjení komunikačních dovedností.**

001

Rozvíjení komunikačních dovedností

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh se zaměřuje na rozvíjení komunikačních schopností a dovedností, které jsou předpokladem úspěšné sociální adaptace a integrace, podmínkou dalšího vzdělávání. Zaměřuje se i na individuální logopedickou péči. Vede žáky k rozvíjení slovní zásoby, řečových schopností, komunikačních dovedností, k vnímání a chápání různých jazykových sdělení, k rozvoji emočního prožívání a chování žáka. Tematický okruh využívá i augmentativní a alternativní komunikační systémy, které vedou k osvojení dovednosti dorozumívání se s okolím a k vytváření pocitu jistoty a bezpečí, který kontakt se sociálním okolím přináší.

Cílem tematického okruhu Rozvíjení komunikačních dovedností je dovednost zprostředkovat jednoduchý příběh podle obrázku, popsat osoby nebo předměty podle reálu či vyobrazení za pomoci návodných otázek. Žák se učí pracovat účelně s textem nebo s obrázkem. Popisuje děje, jevy a osoby na obrázku, drammatizuje jednoduchý příběh nebo pohádku. Učí se popsat pomocí obrázků nebo návodných otázek vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

JJA-REV-001-106-001

Popsat zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek.

JJA-REV-001-106-002

Zprostředkovat jednoduchý příběh podle obrázku.

JJA-REV-001-106-003

Popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek.

JJA-REV-001-106-004

Komunikovat v běžných situacích.

JJA-REV-001-106-005

Zvládat jednoduché formy společenského styku verbálně či neverbálně – pozdrav, prosba, poděkování.

JJA-REV-001-106-006

Dramatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká.

JJA-REV-001-106-007

Umět naslouchat jednoduchému uměleckému textu.

JJA-REV-001-106-008

Vyjádřit své dojmy (libost či nelibost) z poslechu uměleckého textu.

JJA-REV-001-106-009

Účastnit se činností zaměřených na rozvoj vzájemného naslouchání, poznávání, spolupráce, důvěry.

JJA-REV-001-106-010

Pracovat účelně s obrázkovým materiálem a knihou.**Díl I. - 10. ročník (110)**

JJA-REV-001-110-001

Rozšiřovat slovní zásobu, snažit se o zřetelnou a srozumitelnou výslovnost.

JJA-REV-001-110-002

Komunikovat vhodně v běžných situacích.

JJA-REV-001-110-003

Zvládat základní pravidla komunikace.

JJA-REV-001-110-004

Popsat děje, jevy a osoby na obrázcích.

JJA-REV-001-110-005

Zprostředkovat vlastní zážitky a popsat své pocity.

JJA-REV-001-110-006

Popsat pomocí obrázků nebo návodných otázek vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení.

JJA-REV-001-110-007

Dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku.

JJA-REV-001-110-008

Vyjádřit své dojmy (libost či nelibost) ze zhlédnutí divadelního a audiovizuálního díla.

PRACOVNÍ VERZE

CKB

Člověk a komunikace II

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a komunikace má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu žáka základní školy speciální. Umožňuje žákovi rozvíjet vhodnou formu komunikace s okolím. Jako prostředek vzdělávání jsou využívány různé formy augmentativní a alternativní komunikace, které vedou k osvojení dovednosti dorozumívání se s okolím a k vytváření pocitu jistoty a bezpečí, který kontakt se sociálním okolím přináší.

Cílem vzdělávací oblasti je pomocí vhodné motivace a uplatněním speciálně pedagogických metod podporovat, rozvíjet a upevňovat rozumové a poznávací schopnosti žáka, vést žáka k vnímání verbální i neverbální komunikace jako prostředku k naplnění svých potřeb, přání a jako prostředku dorozumění se se svým okolím. Důležitou roli zde hrají společné aktivity a hry, které nejen podporují sociální vazby, ale také usnadňují orientaci v prostředí. Výchovně-vzdělávací proces žáky směřuje k aktivnímu zapojení do kolektivu a k postupné orientaci v prostředí.

Obsah této vzdělávací oblasti prostupuje všemi obory, které jsou pro vzdělávání žáka s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami důležité. Činnosti v této vzdělávací oblasti směřují k aktivizaci a rozvoji vnímání, žákovy pozornosti a vnímavosti, jemné i hrubé motoriky, k upevňování správného sociálního chování a osvojování základů orientace – to vše vede k rozvoji komunikace, která je základem růstu osobnosti a napomáhá žákovi k jeho socializaci.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k rozvoji rozumové schopnosti žáka, motivuje ho k uplatňování základních hygienických a sebeobslužných dovedností. Oblast Člověk a komunikace usiluje o dosažení co nejvyšší míry samostatnosti žáka, o rozvoj schopnosti spolupracovat s blízkými osobami a vykonávat jednoduché úkony. Směřuje k vytváření pozitivních vztahů ke spolužákům a k začlenění do kolektivu.

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech: **Rozumová výchova a Komunikační výchova.**

ROZ

Rozumová výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Cílem Rozumové výchovy je snaha o rozvíjení rozumových schopností žáka. Žák je veden k úspěšnému překonávání překážek a je rozvíjena jeho schopnost imitace (nápodoby). Důraz je kladen na nácvik manipulace, postupné zpřesňování, koordinaci a automatizaci jednotlivých pohybů. Tento obor se zaměřuje na podporu kognitivních dovedností, které pomáhají žákovi lépe se orientovat v různých situacích.

Obsah vzdělávacího oboru Rozumová výchova je rozdělen na tematické okruhy: **Rozvíjení poznávacích schopností, Rozvíjení logického myšlení a paměti a Rozvíjení grafických schopností.**

001

Rozvíjení poznávacích schopností

Charakteristika tematického okruhu

Cílem tematického okruhu je zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti. Žák přechází od bezděčných forem těchto funkcí k funkcím úmyslným. Žák se učí poznávat své tělo a své potřeby. Je motivován k přiměřenému reagování na nově vzniklé situace, k poznávání věcí denní potřeby i věcí ve svém okolí. Žák je veden k získávání povědomí o hygienických návycích a sebeobslužných dovednostech. Žák je podporován v respektování osob ve svém okolí, v uplatňování schopnosti komunikovat a využívat různé formy komunikace.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

CKB-ROZ-001-210-001

Poznávat nebo ukazovat části svého těla.

CKB-ROZ-001-210-002

Vnímat a aktivně reagovat na členy své rodiny.

CKB-ROZ-001-210-003

Poznat své spolužáky a učitele.

CKB-ROZ-001-210-004

Vnímat různé podněty a reagovat na ně.

CKB-ROZ-001-210-005

Vnímat prostor v nejbližším okolí a orientovat se v něm.

CKB-ROZ-001-210-006

Osvojit si základní hygienické a sebeobslužné dovednosti.

CKB-ROZ-001-210-007

Poznat a používat předměty denní potřeby.

CKB-ROZ-001-210-008

Dát najevo své pocity.

CKB-ROZ-001-210-009

Upozornit na své zdravotní obtíže.

002

Rozvíjení logického myšlení a paměti

Charakteristika tematického okruhu

Cílem tematického okruhu je podporovat systematickosti vykonávání jednotlivých dílčích kroků. Teno okruh vede žáka k trpělivosti, k ochotě spolupracovat a přijímat pomoc.

Rozvíjí u žáka vnímání, vybavování a reagování na konkrétní vjem, schopnost koncentrace na určitou činnost nebo předmět, krátkodobou i dlouhodobou paměť. Směřuje žáka k osvojení si posloupnosti jednotlivých režimových činností, k aktivizaci a rozvoji paměti.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

CKB-ROZ-002-210-001

Soustředit se na určitou činnost.

CKB-ROZ-002-210-002

Přiřazovat předměty na základě daných kritérií.

003

Rozvíjení grafických schopností

Charakteristika tematického okruhu

Cílem tematického okruhu je podporovat zrakové vnímání a rozvoj jemné i hrubé motoriky žáka, vést ho k získávání zkušeností s používáním psacího náčiní. Tento okruh směřuje ke zlepšení koordinace pohybů ruky při psaní, kreslení a dalších grafických činnostech, čímž žák rozvíjí své grafomotorické dovednosti.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl II. - 10. ročník (210)**

CKB-ROZ-003-210-001

Uchopit a podržet podaný předmět.

CKB-ROZ-003-210-002

Uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní.

CKB-ROZ-003-210-003

Provádět uvolňovací cvičení.

REC

Komunikační výchova*Charakteristika vzdělávacího oboru*

Ve vzdělávacím oboru Komunikační výchova se jedná především o rozvoj základních komunikačních dovedností žáka.

Rozvíjení komunikačních dovedností spočívá v rozvoji slovní zásoby, řečových schopností, schopnosti vnímat a chápat různá jazyková sdělení. Tento obor ovlivňuje rozvoj poznávacích, citových i volních vlastností žáka.

Výuka je založena na důsledném respektování individuálních možností žáků. Žák se učí pracovat s verbální, neverbální komunikací a s užitím alternativních a augmentativních systémů komunikace. Ty mu pomáhají překonávat komunikační bariéry, dorozumívat se a komunikovat se svým okolím.

Vzdělávací obor Komunikační výchova zahrnuje tematický okruh: **Rozvíjení komunikačních dovedností.**

001

Rozvíjení komunikačních dovedností*Charakteristika tematického okruhu*

Cílem tematického okruhu je podporovat žáka v rozvoji komunikačních dovedností, a to prostřednictvím zrakového vnímání, rozvojem jemné i hrubé motoriky, získáváním zkušeností s používáním psacího náčiní. Okruh umožňuje žákům získat zkušenosti i s grafickou činností.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl II. - 10. ročník (210)**

CKB-REC-001-210-001

Reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby.

CKB-REC-001-210-002

Snažit se o správné dýchání.

CKB-REC-001-210-003

Vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty.

CKB-REC-001-210-004

Znát své jméno a reagovat na oslovení jménem.

CKB-REC-001-210-005

Pozdravit, poděkovat – verbálně nebo gesty.

CKB-REC-001-210-006

Sdělit svá přání a potřeby – verbálním nebo nonverbálním způsobem.

CKB-REC-001-210-007

Využívat digitální technologie při rozvoji komunikačních dovedností.

CKB-REC-001-210-008

Umět naslouchat jednoduchému textu určeného pro dětského čtenáře.

CKB-REC-001-210-009

Účastnit se činností zaměřených na rozvoj vzájemného naslouchání.

CKB-REC-001-210-010

Podílet se na účelné práci s obrázkovou knihou v tištěné či elektronické podobě.

CKB-REC-001-210-011

Podílet se na dramatizaci známého jednoduchého krátkého příběhu.

PRACOVNÍ VERZE

MAA

Matematika I

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika je založena na praktických činnostech a dovednostech, které žák nejčastěji využije v běžném životě. Posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Učí rozvíjet soustředěnost a vytrvalost, při řešení praktických úloh jsou přiměřeným způsobem žáci vedeni k samostatné práci. Žáci se seznamují se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich využití, řeší jednoduché problémové situace.

Žák se učí řadit a třídit předměty, řešit početní operace, orientovat se v čase, v základních jednotkách délky a hmotnosti, poznávat peníze, znát jejich hodnotu, řešit jednoduché početní operace s penězi. Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení dovedností z geometrie. Žák poznává základní geometrické tvary a tělesa, učí se pečlivosti a přesnosti při měření. Osvojují si praktické dovednosti při používání různých matematických pomůcek včetně kalkulatoru.

Hodnocení žáka se zaměřuje na sledování učebních pokroků, na schopnost zvládat postupy vedoucí k řešení matematických úloh a problémů a na dovednost aplikovat osvojené znalosti a dovednosti v praxi.

Vzdělávací oblast Matematika obsahuje pouze jeden vzdělávací obor: **Matematika**.

MAT

Matematika

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor je zároveň integrovanou vzdělávací oblastí se shodnou charakteristikou. Vzdělávací obor Matematika je rozdělen na tematické okruhy: **Řazení a třídění předmětů, Čísla a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Základy geometrie**.

001

Řazení a třídění předmětů

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Řazení a třídění předmětů směřuje žáka k získání základních dovedností při řazení a třídění předmětů a čísel podle daných kritérií. Žáka vede k přemýšlení, k poznávání stejných nebo odlišných charakteristik a k základní orientaci na ploše a v prostoru. Tematický okruh učí žáka tvořit skupiny podle velikosti, barvy a tvaru, řadit předměty podle určitých vlastností a společných jevů. Rozvíjí prostorovou a směrovou orientaci, logické myšlení a paměť, učí chápat a osvojovat si kvantitativní vztahy.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

MAA-MAT-001-106-001

Orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, větší – menší.

MAA-MAT-001-106-002

Orientovat se na ploše a v prostoru s využitím pojmů na začátku – na konci, nahoře – dole, pod – nad, před – za, nahoře – dole, vpředu – vzadu, vlevo – uprostřed – vpravo.

MAA-MAT-001-106-003

Tvořit skupiny o daném počtu prvků a porovnávat jejich množství.

MAA-MAT-001-106-004

Řadit předměty zleva doprava podle jednoduchých kritérií.

002

Čísla a početní operace

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Čísla a početní operace směřuje k získání základních znalostí o číslech, množstvích a způsobech řešení jednoduchých početních operací. Žáka vede k využívání získaných poznatků a dovedností v praktickém životě. Tematický okruh učí žáka znát reálná čísla, orientovat se v množstvích, osvojit si rozklad čísel, řešit jednoduché početní operace jako je sčítání a odečítání. Žák se učí řešit jednoduché praktické úlohy s názorem, používat počítadlo a kalkulačtor.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

MAA-MAT-002-106-001

Číst, psát a porovnávat čísllice v oboru do 10.

MAA-MAT-002-106-002

Číst, psát a prakticky využívat řadové číslovky do 10.

MAA-MAT-002-106-003

Rozkládat množství s názorem na dvě skupiny v oboru do 10.

MAA-MAT-002-106-004

Zapsat a řešit jednoduché příklady a praktické úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 10.

MAA-MAT-002-106-006

Používat počítadlo nebo kalkulačtor.

MAA-MAT-002-106-007

Znát a používat matematické symboly +, -, = při numeraci v oboru do 10.

MAA-MAT-002-106-008

Využívat matematické dovednosti v praxi.

Díl I. - 10. ročník (110)

MAA-MAT-002-110-001

Numerovat po desítkách do 100 a po stovkách do 1 000.

MAA-MAT-002-110-002

Orientovat se na číselné ose.

MAA-MAT-002-110-003

Řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy.

MAA-MAT-002-110-004

Psát a používat čísla v oboru do 100, porovnávat čísla a množství.

003

Závislosti, vztahy a práce s daty

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Závislosti, vztahy a práce s daty směřuje ke znalosti základních jednotek času, délky, hmotnosti a možnostech jejich využití v praxi. Součástí tematického okruhu je i získání základních znalostí o penězích a jejich

hodnotě. Žák si osvojuje základy měření, seznamuje se s časovými jednotkami a souvislostmi, základními jednotkami délky a hmotnosti, učí se používat jednoduché tabulky, znát mince a bankovky a zvládat jednoduché početní operace s penězi.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

MAA-MAT-003-106-001

Rozlišovat pojmy rok, měsíc, den.

MAA-MAT-003-106-002

Určit čas s přesností na celé hodiny v oboru do 12 hodin v analogovém a digitálním formátu.

MAA-MAT-003-106-004

Znát základní jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram.

MAA-MAT-003-106-005

Doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 10.

MAA-MAT-003-106-006

Uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi v oboru do 10 Kč.

Díl I. - 10. ročník (110)

MAA-MAT-003-110-001

Znát a prakticky využívat běžně používané jednotky délky, hmotnosti, času, objemu.

MAA-MAT-003-110-002

Zvládat početní úkony s penězi, porovnávat hodnotu, používat pojmy více, méně, stejně.

MAA-MAT-003-110-003

Orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny v analogovém a digitálním formátu.

MAA-MAT-003-110-004

Doplňovat údaje v jednoduché tabulce.

004

Základy geometrie

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Základy geometrie směřuje k získání základních znalostí a dovedností a jejich využití v běžném životě, při měření a jednoduchých nákresech. Žáka vede k rozvoji jemné motoriky a koordinace, přesnosti a plánování. Tematický okruh učí žáka poznávat rovné a křivé čáry, znát základní geometrické útvary a tělesa, měřit délky předmětů a vzdálenosti mezi nimi, znát a využívat pomůcky určené k měření.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

MAA-MAT-004-106-001

Kreslit rovné a křivé čáry.

MAA-MAT-004-106-002

Znát a pojmenovat základní rovinné útvary – čtverec, kruh, trojúhelník.

Díl I. - 10. ročník (110)

MAA-MAT-004-110-001

Znázornit základní rovinné útvary.

MAA-MAT-004-110-002

Měřit a porovnat vzdálenosti mezi předměty a délky předmětů.

MAA-MAT-004-110-003

Poznat základní geometrická tělesa – koule, krychle, válec.

PRACOVNÍ VERZE

INA

Informatika I

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informatika nabízí žákovi nástroje a dovednosti, které mu budou pomáhat s orientací ve světě kolem sebe, s komunikací a s udržováním a rozvíjením sociálních kontaktů. S rychlým rozvojem technologií a digitální transformací společnosti je také důležité, aby se žák choval zodpovědně a bezpečně v digitálním prostředí.

Vzdělávací oblast a příslušný vzdělávací obor Informatika se zaměřuje především na využitelnost digitálních technologií a jejich propojení s dosahováním co nejvyšší míry samostatnosti žáka. Na prvním stupni základní školy speciální žák prostřednictvím her, experimentů a dalších aktivit poznává, jak se s digitálními technologiemi pracuje. Také získává uživatelské dovednosti a návyky, které vedou k prevenci rizikového chování v prostředí digitálního světa.

Na druhém stupni základní školy speciální žák tyto dovednosti a znalosti rozšiřuje a využívá k činnostem potřebným pro práci s údaji a informacemi, které jsou úzce propojené s prostředím, ve kterém žije. Učí se digitální technologie využívat při komunikaci a při aktivitách, které rozvíjejí jeho sociální kompetence. Současně zvyšuje své schopnosti potřebné pro ochranu sebe a svého soukromí.

Hodnocení v informatice je zaměřené na sledování učebních pokroků žáka a na to, jak využívá osvojené znalosti a dovednosti informatiky v situacích, které vycházejí z jeho běžného života. Vzdělávací oblast tvoří jeden vzdělávací obor se stejným názvem.

Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti je členěn do tří tematických okruhů: **Digitální technologie, Data a informace, Informační systémy.**

INF

Informatika

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor je zároveň integrovanou vzdělávací oblastí se shodnou charakteristikou. Vzdělávací obor je dělen na tři tematické okruhy: **Digitální technologie, Informační systémy a Data a informace.**

001

Digitální technologie

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Digitální technologie žáka učí tomu, jak technologie prakticky a bezpečně využívat pro svou osobní potřebu i pro dosahování zadaných úkolů. Na prvním stupni se žák zaměřuje na využívání základních funkcí digitálních technologií a na pravidla bezpečného používání aplikací a sítí.

Na druhém stupni výuka prohlubuje technické znalosti a dovednosti žáka, což mu umožní správně označit a vybrat digitální zařízení vhodné pro konkrétní aktivitu. Žák prohlubuje své schopnosti v oblasti bezpečného využívání digitálních nástrojů.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

INA-INF-001-106-001

Obsluhovat na úrovni zapnutí, vypnutí a jednoduchého pohybu v uživatelském prostředí vybraná digitální zařízení.

INA-INF-001-106-002

Pracovat s vybranými a přiměřenými programy a aplikacemi podle pokynu.

INA-INF-001-106-003

Dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s digitálními technologiemi.

INA-INF-001-106-004

Psát známá písmena, číslice a znaky na klávesnici.**Díl I. - 10. ročník (110)**

INA-INF-001-110-002

Poznat a pojmenovat vybraná digitální zařízení.

INA-INF-001-110-003

Psát jednoduchá slova a krátké věty na klávesnici.

INA-INF-001-110-004

Pracovat s vybranými jednoduchými programy a aplikacemi.

002

Informační systémy*Charakteristika tematického okruhu*

Na druhém stupni žák využívá informační systémy pro vyhledávání informací, které následně jednoduchým způsobem zaznamená. Současně s tím rozvíjí dovednost bezpečné komunikace a orientace na internetu a ve virtuálním prostředí.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 10. ročník (110)**

INA-INF-002-110-002

Vyhledávat informace na internetu podle pokynů.

INA-INF-002-110-003

Znat rizika při pohybu a komunikaci na internetu a při používání sociálních sítí, dodržovat zásady bezpečného pohybu ve virtuálním světě.

INA-INF-002-110-004

Podílet se na využití tabulky k záznamu nečíselných dat.

003

Data a informace*Charakteristika tematického okruhu*

Žák se učí odpovídat na otázky související s prostředím, ve kterém žije, na základě dříve získaných informací. Současně získává dovednost zaznamenat jednoduchým způsobem data vycházející z prostředí, ve kterém žije, a následně s nimi pracovat.

Na prvním stupni si žák začíná všimnout dění kolem sebe, sleduje a pojmenovává, která data jsou v dané situaci důležitá a učí se, jaké informace pro něj mohou být užitečné.

Na druhém stupni žák zaznamenává běžné situace pomocí jednoduchého grafického záznamu, přičemž využívá potřebná data k jejich zobrazení. Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

INA-INF-003-106-001

Reagovat na otázky na základě informací, které získá osobní zkušeností.

INA-INF-003-106-002

Podílet se na popisu konkrétní situace, kterou opakovaně zažívá.

Díl I. - 10. ročník (110)

INA-INF-003-110-001

Využívat grafického znázornění k popisu běžné situace.

PRACOVNÍ VERZE

CSA

Člověk a jeho svět I

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět rozvíjí vnímání žáka a přináší mu základní poznatky o okolním světě. Učí se poznávat své okolí, správně pojmenovávat věci, které vidí, a chápat různé situace, se kterými se může setkat v každodenním životě. Žák se dozvídá o životě v rodině, o tom, jak se chovat mezi lidmi, jak pečovat o své zdraví a jak chránit přírodu. Během učení si osvojuje také důležité dovednosti, například jak se chovat bezpečně v nečekaných nebo nebezpečných situacích, jak se orientovat v přírodě a jak používat moderní technologie bezpečně a zodpovědně.

Získané poznatky si postupně osvojuje, ověřuje a rozšiřuje. Nové znalosti a dovednosti se učí uplatňovat v běžném životě.

Cílem vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je pomáhat žákovi co nejsamostatněji se orientovat v okolním prostředí a řešit běžné životní situace. Specifikem vzdělávací oblasti je dostatek příležitostí k propojení s činnostmi v praktickém životě.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět obsahuje pouze jeden vzdělávací obor: **Člověk a jeho svět**.

CJS

Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor je zároveň integrovanou vzdělávací oblastí se shodnou charakteristikou. Vzdělávací obor Člověk a jeho svět je členěn na 5 tematických okruhů: **Místo, kde žijeme**, **Lidé kolem nás**, **Lidé a čas**, **Rozmanitost přírody** a **Člověk a zdraví**.

001

Místo, kde žijeme

Charakteristika tematického okruhu

Žák se učí poznávat své nejbližší okolí a dokázat se v něm bezpečně orientovat. Postupně poznává nejbližší okolí bydliště, školy, místního regionu. Důraz je kladen na místně zakotvené učení a na utváření přímých zkušeností žáka prostřednictvím terénní výuky. Výsledky učení zahrnují schopnost bezpečného pohybu v okolí, vyhledávání informací o regionu a budování odpovědného vztahu k místu, kde žák žije.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

CSA-CJS-001-106-001

Popsat cestu do školy.

CSA-CJS-001-106-002

Znát nejbližší důležitá místa v okolí školy a bydliště.

CSA-CJS-001-106-003

Sdílet poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest.

CSA-CJS-001-106-004

Popsat na příkladech dodržování zásad bezpečnosti při hrách.

002

Lidé kolem nás

Charakteristika tematického okruhu

Žák se učí porozumět základům společenského chování a jednání. Učí se vzájemně spolupracovat se svými spolužáky, reagovat při běžném setkání s neznámými lidmi ale i v krizových situacích. Žák se seznamuje s významem základních společenských hodnot, jako je respekt, tolerance a empatie, a učí se přijímat odlišnosti mezi lidmi. Osvojuje si prvky digitálního bezpečí a wellbeingu. Výsledkem je schopnost využít naučené dovednosti v každodenním životě, spolupracovat s ostatními a chovat se ohleduplně k druhým.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

CSA-CJS-002-106-001

Uplatňovat společensky přijatelná pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády.

CSA-CJS-002-106-002

Projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků.

CSA-CJS-002-106-003

Poznat a pojmenovat nejběžnější předměty a pracovní činnosti ze svého okolí.

CSA-CJS-002-106-004

Uplatňovat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy, v okolí školy i ve škole.

CSA-CJS-002-106-005

Rozpoznat různé nebezpečné situace ve svém každodenním životě a v případě ohrožení požádat o pomoc.

CSA-CJS-002-106-006

Reagovat přiměřeně na pokyny dospělých a spolupracovat při mimořádných událostech.

CSA-CJS-002-106-007

Rozeznat nevhodné jednání a chování, které je v rozporu s nastavenými pravidly.

003

Lidé a čas

Charakteristika tematického okruhu

Žák se učí orientovat v čase, určovat ho a rozlišovat děj v současnosti a minulosti. Seznamuje se s historickými památkami a místy ve svém okolí. Učí se rozpoznat minulost a současnost prostřednictvím získaných poznatků a zkušeností od členů své rodiny a od lidí v nejbližším okolí. Výsledkem je schopnost chápat souvislosti mezi minulostí a současností a využívat tyto poznatky v běžném životě.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

CSA-CJS-003-106-001

Orientovat se v čase a pojmenovat rozvržení svých denních činností.

CSA-CJS-003-106-002

Rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.

CSA-CJS-003-106-003

Rozpoznat dny v týdnu, případně měsíce a rozlišovat roční období.

CSA-CJS-003-106-004

Seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k regionu nebo kraji.

004

Rozmanitost přírody

Charakteristika tematického okruhu

Žák se učí sledovat změny v přírodě v průběhu roku. Na praktických příkladech pozoruje, k jakým změnám v přírodě dochází během ročních období. Žák se také učí rozpoznávat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat způsoby, jak může ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšování kvality životního prostředí.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

CSA-CJS-004-106-001

Rozpoznat a pojmenovat nejběžnější volně žijící i domácí zvířata.

CSA-CJS-004-106-002

Popisovat na základě pozorování rozmanitost přírody.

CSA-CJS-004-106-003

Dodržovat pravidla vhodného chování v přírodě.

005

Člověk a zdraví

Charakteristika tematického okruhu

Žák se seznamuje s vývojem člověka od narození až do dospělosti. Učí se osvojit a dodržovat správné hygienické návyky a sebeobslužné činnosti. Poznává, jaký je vhodný režim dne, jak se starat o své tělo, jak se správně stravovat a jak podporovat své duševní zdraví. Žák se také seznamuje se zásadami mezilidských vztahů a s důležitostmi přátelských a respektujících vztahů.

Získává základní poučení o zdraví a nemocech, zdravotní prevenci, poskytnutí první pomoci. Osvojuje si bezpečné chování v běžných životních situacích i za mimořádných událostí. Tato témata pomáhají žákovi rozvíjet zodpovědný přístup k vlastnímu zdraví a bezpečí.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

CSA-CJS-005-106-001

Dodržovat hygienické návyky, osvojit si sebeobslužné dovednosti.

CSA-CJS-005-106-002

Pojmenovat hlavní části lidského těla a dokázat upozornit na své potřeby a zdravotní potíže.

CSA-CJS-005-106-003

Ošetřit v modelové situaci drobné poranění.

CSA-CJS-005-106-004

Dodržovat zásady bezpečného pohybu v silničním provozu v roli chodce, účastníka silničního provozu.

CSB

Člověk a jeho svět II

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět se zaměřuje na rozvoj osobnosti žáka, klade důraz na dovednosti uplatnitelné v běžném životě žáka. Primární cíle této oblasti zahrnují utváření a posilování návyků jako je sebeobsluha, pravidelná hygiena, zdravé stravovací návyky a také podpora zdravého životního stylu. Vedle těchto praktických dovedností je kladen důraz na emocionální a sociální rozvoj žáka, upevňování citových vazeb nebo budování empatie a pozitivních vztahů. Vzdělávací obsah směřuje spíše k formativním cílům, které přispívají k celkové kultivaci osobnosti žáka více než k pouhému zprostředkování informací.

Vzdělávací oblast je tvořena jedním vzdělávacím oborem: **Smyslová výchova**.

SMY

Smyslová výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Charakter vzdělávacího oboru Smyslová výchova umožňuje postupné diferencované osvojování znalostí a dovedností až na úroveň osobního maxima každého žáka. Obor rozvíjí schopnost zpracovat smyslové podněty, pracovat s vizuomotorikou a s prostorovou orientací žáka, a to vždy v konkrétních situacích. Vzdělávací obor je rozčleněn do cíleně zaměřených tematických okruhů a vytváří předpoklady pro zvládnání jeho vzdělávacího obsahu.

Významným nástrojem práce se vzdělávacím obsahem ve výuce je formativní hodnocení, které je vhodným zdrojem evidence pokroků daného žáka.

Vzdělávací obor je členěn do pěti tematických okruhů: **Rozvíjení zrakového vnímání, Rozvíjení sluchového vnímání, Rozvíjení hmatového vnímání, Prostorová a směrová orientace, Rozvíjení čichového a chuťového vnímání.**

001

Rozvíjení zrakového vnímání

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh vede žáka k osvojení a interpretaci okolního prostředí. Podporuje schopnosti vidět, rozpoznávat předměty, osoby a situace z každodenního života. Učí žáka manipulovat s předměty, koncentrovat svůj pohled, provádět činnosti, jako je řazení, skládání a třídění. Součástí tematického okruhu je také rozpoznávání osob ze svého okolí, určování denní doby a využívání schémat a prvků alternativní a augmentativní komunikace.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

CSB-SMY-001-210-001

Koncentrovat pohled, uchopit a manipulovat s předměty.

CSB-SMY-001-210-002

Poznat, řadit, skládat a třídit předměty podle velikosti, obrysů, barevné a tvarové odlišnosti.

CSB-SMY-001-210-003

Třídit obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty.

CSB-SMY-001-210-004

Rozpoznat osoby ze svého okolí a své spolužáky, rozeznat známé a neznámé osoby.

CSB-SMY-001-210-005

Rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku, schémat a AAK.

CSB-SMY-001-210-006

Napodobit předvedené pohyby.

002

Rozvíjení sluchového vnímání

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh vede žáka ke schopnosti identifikovat a rozlišovat osoby, zvuky a zvukové podněty z okolí. Žák se učí reagovat na své jméno, oslovení a na zavolání. Rozvíjí také schopnost vnímat denní dobu a orientovat se v prostoru a v nejbližším okolí prostřednictvím sluchového vnímání.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

CSB-SMY-002-210-001

Reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání.

CSB-SMY-002-210-002

Rozpoznat, rozlišit a napodobit různé zvuky.

CSB-SMY-002-210-003

Poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí.

CSB-SMY-002-210-004

Rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků.

003

Rozvíjení hmatového vnímání

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh směřuje žáka k vytváření představ o světě prostřednictvím hmatu, ke zlepšení poznávání vlastností předmětů a vztahů mezi nimi. Zároveň okruh přispívá ke zkvalitnění smyslového prožívání, ovlivňuje emocionální citění. Vede žáka k vytváření základních dovedností, jak manipulovat s předměty.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

CSB-SMY-003-210-001

Poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů.

CSB-SMY-003-210-002

Třídít předměty na základě hmatu – podle velikosti a tvaru, známé a neznámé.

CSB-SMY-003-210-003

Rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů.

004

Prostorová a směrová orientace

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh učí žáka orientaci a vnímání prostoru, přírody a nejbližšího okolí. Napomáhá k rozvoji vestibulárního a proprioreceptivního systému, které jsou klíčové pro pohybovou koordinaci a správné vnímání

polohy svého těla v prostoru.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

CSB-SMY-004-210-001

Vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru.

CSB-SMY-004-210-002

Orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí.

CSB-SMY-004-210-003

Rozlišovat nahoře – dole, před – za, vedle.

CSB-SMY-004-210-004

Řadit, skládat a umísťovat předměty na určené místo podle pokynu.

CSB-SMY-004-210-005

Rozlišit s pomocí názorné demonstrace roční období podle základních znaků.

005

Rozvíjení čichového a chuťového vnímání

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh rozvíjí u žáka schopnost poznávat předměty, potraviny a látky na základě jejich vůně, pachů a chuti. Směřuje k rozvoji čichové a chuťové percepce, přičemž klade důraz na propojení smyslového vnímání s praktickým poznáváním světa. Zároveň pracuje s uvědomováním si významu správného dýchání.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

CSB-SMY-005-210-001

Rozlišit na základě praktické zkušenosti jednotlivé chutě.

CSB-SMY-005-210-002

Poznat předměty, potraviny čichem podle vůně a pachů.

CAS

Člověk a společnost I*Charakteristika vzdělávací oblasti*

Vzdělávací oblast Člověk a společnost vybavuje žáka kompetencemi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života a má tak významnou roli v přípravě na občanský život. Svým obsahem navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Utváří a rozvíjí osobnost žáka po stránce mravní, formuje jeho vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života a pomáhá mu orientovat se v mezilidských vztazích.

Cílem vzdělávací oblasti je výchova k toleranci, respektování lidských práv, k úctě a ochraně přírodního prostředí a kulturních hodnot. Vzdělávací oblast usiluje o to, aby žák uplatňoval svá práva a naplňoval své povinnosti, aby projevoval respekt a ohleduplnost k jiným lidem, jejich životním zkušenostem, kulturám a duchovním hodnotám.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost poskytuje žákovi základní poznatky o historickém vývoji lidstva i vlastního národa. Seznamuje ho s nejvýznamnějšími osobnostmi a historickými událostmi, které ovlivnily život společnosti v minulosti a mají význam pro současnost. Přibližuje žákům činnosti člověka, které se promítají do každodenního života, do kvality prostředí, v němž lidé žijí, a které podporuje udržitelný přístup k životu. Zaměřuje se na formování osobnosti žáka po stránce emoční a volní a na rozvíjení kognitivních funkcí tak, aby jeho začleňování do společnosti bylo co nejúspěšnější.

Charakter výuky umožňuje žáku využít vlastní zkušenosti, badatelské metody a propojení svých dovedností a znalostí s praktickým životem. Žák je veden k pochopení fungování společnosti, základních práv a povinností občanů.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost obsahuje pouze jeden vzdělávací obor: **Člověk a společnost**.

CAS

Člověk a společnost*Charakteristika vzdělávacího oboru*

Vzdělávací obor je zároveň integrovanou vzdělávací oblastí se shodnou charakteristikou. Vzdělávací obor je rozdělen do čtyř tematických okruhů: **Dějiny našeho národa, Člověk ve společnosti, Poznatky o společnosti a Péče o občana.**

001

Dějiny našeho národa*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh seznamuje žáka s nejvýznamnějšími osobnostmi historie a s historickými událostmi, které ovlivnily život společnosti v minulosti a mají význam pro současnost. Směřuje žáka k poznání vývoje lidstva i vlastního národa na základě opakovaného reflektování prožitků a aplikace znalostí v konkrétních situacích.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 10. ročník (110)**

CAS-CAS-001-110-001

Rozpoznat příběhy lidí z libovolného historického období a ze současnosti.

CAS-CAS-001-110-002

Poznat s pomocí názorné ukázky význačné osobnosti našich dějin.

002

Člověk ve společnosti*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh se zaměřuje na to, aby žák porozuměl vztahům v širší rodině, ve škole, za hranicemi školy v obci, v jejich rozmanitosti a v souvislostech. Žák se učí rozpoznávat, přijímat a respektovat mnohotvárnost společnosti,

prozkoumávat sociální interakce, formovat své postoje. Na základě naučených stereotypů se rozvíjí v oblasti empatie, morálky a reflexe.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 10. ročník (110)

CAS-CAS-002-110-001

Rozlišit postavení a role rodinných příslušníků.

CAS-CAS-002-110-002

Respektovat pravidla společenského soužití v rodině, škole, obci.

CAS-CAS-002-110-003

Uplatňovat zásady dobrých vztahů mezi lidmi, rozpoznat a popsat různé vztahové situace ve svém každodenním životě.

CAS-CAS-002-110-004

Vnímat a reagovat na různé druhy rizikového chování lidí a řešit je s pomocí naučených stereotypů.

CAS-CAS-002-110-005

Rozlišit v modelových situacích finanční možnosti svého rozpočtu.

CAS-CAS-002-110-006

Umět požádat o pomoc při reklamaci nevhodně zakoupeného zboží nebo služby.

003

Poznatky o společnosti

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh směřuje žáka k získávání základních praktických vědomostí o podstatě a fungování společnosti, státu, o právech a povinnostech občanů ale i žáků ve škole. Prohlubuje vnímání zodpovědnosti žáka za svůj současný i budoucí život,

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 10. ročník (110)

CAS-CAS-003-110-001

Poznat vlajku, hymnu a prezidenta našeho státu.

CAS-CAS-003-110-002

Rozpoznat a respektovat základní práva a povinnosti ve škole.

CAS-CAS-003-110-003

Upozornit na porušování práv na příkladech různých životních modelových situacích.

004

Péče o občana

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh učí žáka zvládat přiměřeně náročné situace běžného života, rozpoznat protiprávní jednání i adekvátně reagovat v případě mimořádných situací.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 10. ročník (110)**

CAS-CAS-004-110-001

Dokázat v případě potřeby požádat o radu při vyřizování svých osobních záležitostí.

CAS-CAS-004-110-002

Využít v případě potřeby služby pomáhajících organizací.

CAS-CAS-004-110-003

Osvojit si nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí.

PRACOVNÍ VERZE

CAP

Člověk a příroda I*Charakteristika vzdělávací oblasti*

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která přibližuje přírodovědné učivo na 1. stupni základního vzdělávání. Dává žákovi příležitost seznámit se s přírodou jako systémem, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Výuka vede žáka k porozumění světu kolem sebe s důrazem na propojení s běžným životem, na provázanost přírody a člověka. Žák získává základní poznatky o přírodních zákonitostech, které může využívat v praktických situacích každodenního života. Seznamuje se s závislostí člověka na přírodních zdrojích.

Cílem vzdělávací oblasti je vést žáka k vnímání vztahů a souvislostí mezi činnostmi lidí, životním prostředím a přírodou s důrazem na propojení s běžným životem. Vzdělávací oblast Člověk a příroda směřuje především k rozvoji přírodovědných znalostí, a to ve všech aspektech osobnosti žáka – kognitivním, afektivním a psychomotorickým.

Vzdělávací obor Člověk a příroda zahrnuje základní fyzikální, chemické, přírodovědné a geografické poznatky a dovednosti. Charakter výuky umožňuje žákovi využít vlastní zkušenost, badatelské metody a propojení svých dovedností s praktickým životem. Žák je veden k pochopení základních přírodních dějů.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda obsahuje pouze jeden vzdělávací obor: **Člověk a příroda**.

CAP

Člověk a příroda*Charakteristika vzdělávacího oboru*

Vzdělávací obor je zároveň integrovanou vzdělávací oblastí se shodnou charakteristikou. Vzdělávací obor je rozdělený do čtyř tematických okruhů: **Základní poznatky z fyziky, Základní poznatky z chemie, Základní poznatky z přírodopisu a Základní poznatky z geografie**.

001

Základní poznatky z fyziky*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh směřuje k poznání základních fyzikálních jevů. Učí žáka využívat zdroje tepla a světla, rozpoznat zdroje zvuku v běžných situacích, pojmenovat konkrétní příklady přeměn energie. Pochopení dějů a jejich zákonitostí přináší schopnost v životě prakticky konat, chovat se odpovědně a bezpečně. Očekávané výsledky učení jsou psané s důrazem na užitečnost pro běžný život. Ověřování výsledků učení spočívá v badatelských aktivitách a využití vlastních zkušeností a poznatků.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 10. ročník (110)**

CAP-CAP-001-110-001

Pozorovat a poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu.

CAP-CAP-001-110-002

Rozeznat a bezpečně využívat zdroje tepla a světla.

CAP-CAP-001-110-003

Rozpoznávat jednotlivá skupenství na základě badatelských aktivit.

CAP-CAP-001-110-004

Rozpoznat zdroje zvuku v běžných situacích, popsat škodlivé důsledky nadměrného hluku a způsoby ochrany před ním.

CAP-CAP-001-110-005

Pojmenovat konkrétní příklady přeměn energie.

CAP-CAP-001-110-006

Pozorovat a rozpoznat střídání dne a noci, ročních období.

CAP-CAP-001-110-007

Využít znalosti zásad bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji.

002

Základní poznatky z chemie

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh směřuje k získávání praktických zkušeností s přírodními i umělými látkami a materiály. Vede žáka k odpovědnému chování ke zdrojům vody a vzduchu. Učí žáka, jak ovládat postupy bezpečného zacházení s chemickými výrobky používanými v domácnosti.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 10. ročník (110)

CAP-CAP-002-110-001

Poznat vybrané látky běžně užívané v domácnosti včetně možností jejich praktického využití.

CAP-CAP-002-110-002

Rozpoznat druhy vody – pitná, užitková, odpadní.

CAP-CAP-002-110-003

Ukázat příklady znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí.

CAP-CAP-002-110-004

Ovládat postupy, jak bezpečně zacházet s chemickými výrobky používanými v domácnosti.

003

Základní poznatky z přírodopisu

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh směřuje k poznání základních přírodních jevů živé a neživé přírody. Na základě pochopení dějů vede žáka k činnostem, které chrání a prospívají přírodě. Učí žáka na základě společně prožité vlastní zkušenosti o ekosystému lesa, rozvíjet schopnosti vnímat přírodní prostředí, využívat hospodářské plodiny, umět pečovat o rostliny a zvířata, poznat části lidského těla. Ověřování výsledků učení spočívá v přírodovědných aktivitách a činnostech, které využívají vlastní zkušenosti a poznatky žáka.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 10. ročník (110)

CAP-CAP-003-110-001

Popsat dění v přírodě během ročních období na základě vlastního pozorování.

CAP-CAP-003-110-002

Podílet se na péči o rostliny a zvířata během roku.

CAP-CAP-003-110-003

Rozpoznat a využívat hospodářské plodiny v běžném životě.

CAP-CAP-003-110-004

Poznat na základě společně prožité vlastní zkušenosti ekosystém lesa, jeho využití a význam.

CAP-CAP-003-110-005

Poznat části lidského těla a pozorovat jejich základní funkce na modelech.

CAP-CAP-003-110-006

Popsat, co prospívá a co škodí přírodě.

CAP-CAP-003-110-007

Zapojit se do činností, které chrání přírodu.

CAP-CAP-003-110-008

Dodržovat základní pravidla bezpečného pobytu v přírodě.

004

Základní poznatky z geografie

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh směřuje k poznání prostorového uspořádání, a to v konkrétních místech či regionech na základě svých schopností a dovedností. Konkrétně učí žáka využívat mapu v jednoduchých praktických situacích, pohybovat se v různých druzích dopravy a znát přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti svého regionu.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 10. ročník (110)

CAP-CAP-004-110-001

Využívat mapu v jednoduchých praktických situacích.

CAP-CAP-004-110-002

Pohybovat se v různých druzích dopravy.

CAP-CAP-004-110-003

Poznat přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti svého regionu.

PRACOVNÍ VERZE

UKA

Umění a kultura I

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura poskytuje žákovi rozmanité příležitosti k vlastní tvorbě, k interpretaci, k emocionálnímu vnímání a prožitku. Tato oblast má významnou roli ve formování estetického cítění žáka a jeho postoje a smyslu pro krásu. Umění a kultura otevírá prostor pro sebevyjádření, kreativitu a vlastní projev žáka, nabízí mu řadu možností, jak uplatnit své schopnosti. Žák na poli této vzdělávací oblasti získává nové zážitky prostřednictvím vlastní tvorby i recepce. Součástí této vzdělávací oblasti je i významně pozitivní dopad na psychickou pohodu (wellbeing) žáka prostřednictvím rehabilitačního a relaxačního charakteru, kterým umění a kultura disponuje.

Cílem oblasti je pomoci žákovi v rozvoji smyslového vnímání, v rozvoji vlastní tvořivosti, v rozvoji osobnosti žáka nejen v oblasti uměleckého vnímání, ale i v každodenním životě. Cílem této vzdělávací oblasti je i vytváření příležitostí pro vzájemnou spolupráci, toleranci. Vzdělávací oblast Umění a kultura usiluje o naplnění potřeb žáka ve smyslu seberealizace, sebejistoty, úspěchu a současně také emocionálního zklidnění, duševního uvolnění a nastolení vnitřní spokojenosti a harmonie.

Žák si osvojuje a rozvíjí tvořivé schopnosti a dovednosti, vytváří si pozitivní vztah k umění, učí se estetickému cítění a vnímání prostředí. Žák se seznamuje s různorodými vyjadřovacími prostředky umění, učí se schopnosti recepce a reflexe uměleckého díla, získává dovednosti pro vyjádření vlastních pocitů, prožitků a postojů.

Oblast Umění a kultura může významně přispět k psychické pohodě žáků, ke kultivaci vzájemných vztahů a celkově k pozitivnímu klimatu školního společenství. Pomáhá vytvářet prostředí, které je vnímavé k individualitě každého žáka, respektuje a podporuje různorodost a zároveň vytváří prostor pro spolupráci, sdílení a společné tvoření.

Vzdělávací oblast Umění a kultura poskytuje rozmanité tvůrčí a interpretační činnosti všem žákům s mentálním postižením, umožňuje žákům vlastní sebepoznání, seberealizaci, vytváří prostor pro spolupráci na společném díle, na uměleckém a kulturním dění školy, komunity v místě jejich života. Oblast věnuje pozornost kulturnímu dění v regionu, vede žáky k osvojení společenského chování na koncertech a kulturních akcích.

Vzdělávací oblast Umění a kultura je členěna do vzdělávacích oborů: **Výtvarná výchova** a **Hudební výchova**. Škola by měla vytvářet příležitosti k propojování obou oborů tak, aby žák mohl poznávat uměleckou tvorbu v její komplexnosti.

HUV

Hudební výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

V rámci vzdělávacího oboru Hudební výchova si vytváří žák kladný vztah k hudbě, rozvíjí svou hudebnost a vlastní emocionální prožitek hudebního díla prostřednictvím interpretačních činností i poslechových aktivit. Hudební instrumentální činnosti podporují u žáka senzomotorický rozvoj a sluchové vnímání a motoriku, vokální činnosti pomáhají žákům se správnou deklamací, frázováním a výslovností. Zpěv, rytmická a pěvecká cvičení se významným způsobem podílí na rozvoji řeči, mluvních, komunikačních i jazykových schopností žáka. Součástí vzdělávacího oboru je rozvoj hudebních, hudebně dramatických, pohybových a tanečních dovedností. Obsah tohoto oboru klade důraz také na skupinové interpretační činnosti, tvorbu hudebního doprovodu a improvizaci. Vzdělávací obor Hudební výchova by měl rozvíjet estetické cítění a vnímání prostředí, vést žáka ke kultivovanému vystupování a získávání sebedůvěry, seznamovat žáka s kulturou jiných národů a etnik a rozvíjet jeho pozitivní vztah k umění a jeho vnímání. Pro naplnění cílů oboru je důležitá spolupráce školy s kulturními institucemi, které umožňují přímé setkání s uměním a kulturou.

Fenomén zpěvu umožňuje tomuto oboru propojení všech žáků napříč jednotlivými stupni vzdělávání, věkové a intelektuální diferenciací. Je to prostor pro propojení jednotlivých skupin a realizaci skupinové spolupráce a tvorby.

Vzdělávací obor je rozdělen do tří tematických okruhů: **Interpretace a tvorba**, **Recepce uměleckého díla** a **Kulturní povědomí a jednání**. Všechny tematické okruhy škola realizuje na obou stupních vzdělávání.

004

Interpretace a tvorba

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Interpretace a tvorba směřuje k praktickému hudebnímu projevu v oblasti instrumentální, vokální i vokálně instrumentální. Vede žáka k rozvoji hudebních, jazykových, dramatických a pohybových schopností a dovedností. Žák se učí kultivovanosti projevu na základě propracovaných cvičení, práce s tělem, hry s nástrojem a ovládání hlasu i hry na tělo.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

UKA-HUV-004-106-001

Zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu.

UKA-HUV-004-106-002

Rozlišovat různé druhy zvuků, rozpoznávat jejich zdroje.

UKA-HUV-004-106-003

Dýchat správně, hospodárně při zpěvu i při rytmicizaci říkadel.

UKA-HUV-004-106-004

Reagovat pohybem na hudbu, osvojit si základní taneční prvky.

Díl I. - 10. ročník (110)

UKA-HUV-004-110-001

Upevňovat pěvecké návyky, správně dýchat, deklamovat text.

UKA-HUV-004-110-002

Interpretovat vybrané, přiměřeně náročné lidové a umělé písně.

UKA-HUV-004-110-003

Propojit pohyb s hudbou, zvládnout základní kroky jednoduchého tance.

005

Recepce uměleckého díla

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Recepce uměleckého díla vytváří u žáka kladný vztah k hudbě, rozvíjí jeho hudebnost, podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožít. Žák se učí soustředěnému poslechu, zklidnění napětí a vnímavosti hudebního jazyka. Nedílnou součástí okruhu recepce je i sdílení prožitku s ostatními.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

UKA-HUV-005-106-001

Soustředit se na poslech jednoduchých skladeb.

Díl I. - 10. ročník (110)

UKA-HUV-005-110-001

Soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů, soustředěně sledovat dramatické či taneční vystoupení.

006

Kulturní povědomí a jednání

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Kulturní povědomí a jednání směřuje k získání pozitivního vztahu ke kulturním hodnotám a utváří postoje k uměleckému a kulturnímu dědictví i současnému umění. Vede žáka za hranice školy, učí ho reflektovat dění a umělecký život v okolí a v místním regionu. Žáci se učí kulturnímu a společenskému chování v rámci návštěv divadel, koncertů a kulturních institucí.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

UKA-HUV-006-106-001

Poznat vybrané rytmické hudební nástroje a vhodně je využít při hudebních aktivitách.

Díl I. - 10. ročník (110)

UKA-HUV-006-110-001

Doprovázet písně na rytmické hudební nástroje, usilovat o estetický projev.

VYV

Výtvarná výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova žák poznává základní prostředky výtvarného umění. Prostřednictvím tvůrčích činností zaměřených na vnímání, tvorbu a interpretaci si žák rozvíjí smyslové vnímání, estetické cítění, tvořivost, schopnost vyjadřovat emoce, představy, pocity a zkušenosti. Dále pomáhá žákovi uplatňovat neverbální komunikaci a zlepšovat jemnou motoriku. Pomáhá vytvářet prostředí, které je vnímavé k individualitě každého žáka, respektuje a podporuje různorodost a zároveň vytváří prostor pro spolupráci, sdílení a společné tvoření. Rozmanité tvůrčí činnosti poskytují všem žákům bez rozdílu příležitosti k sebepoznání, seberealizaci, spolupráci na společném díle, kulturnímu dění školy, komunity, místa, kde žije.

Vzdělávací obor Výtvarná výchova by měl podporovat žákovu schopnost vyjadřovat své vlastní pocity a prožitky. Cílem je rozvíjet smyslovou citlivost, schopnost sebereflexe, empatii a respekt k ostatním, vše s přihlédnutím k individuálním schopnostem žáka. Činnosti by měly vycházet z dětské hravosti a spontaneity. Cílem je poznání, že kultura a umění obohacují život, přispívají k poznání národní kultury, jejích hodnot a podporují uvědomění nutnosti jejich ochrany.

Vzdělávací obor je rozdělen do tří tematických okruhů: **Interpretace a tvorba**, **Recepce uměleckého díla** a **Kulturní povědomí a jednání**. Všechny tematické okruhy škola realizuje na obou stupních školy.

002

Interpretace a tvorba

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Interpretace a tvorba zprostředkovává žákovi celý tvůrčí proces, a to od záměru přes jeho realizaci, včetně nalézání vhodných prostředků a experimentování s nimi, k jeho reflexi, sdílení a prezentaci výsledků. Umožňuje žákovi tvůrčí práci s rozmanitými materiály, prostředky, postupy a technologiemi nejen tradičními, ale i nově vznikajícími. Je důležité, aby žák při tvůrčích činnostech a individuální či společné činnosti rozvíjel jemnou motoriku a vizuomotoriku.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

UKA-VYV-002-106-001

Uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu.

UKA-VYV-002-106-002

Porovnat barvy, tvary, objekty a uplatnit je při vlastní tvorbě.

UKA-VYV-002-106-003

Vyjádřit své prožitky vlastní tvorbou prostřednictvím rozmanitých prostředků a technik.

UKA-VYV-002-106-004

Zapojovat se do skupinové práce.**Díl I. - 10. ročník (110)**

UKA-VYV-002-110-001

Zapojovat se do skupinové práce, vytvářet společné výtvarné projekty.

UKA-VYV-002-110-002

Uplatňovat základní výtvarné dovednosti při prezentaci vlastní tvorby.

UKA-VYV-002-110-003

Uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty na ploše i v prostoru dle vlastního tvůrčího záměru.

003

Kulturní povědomí a jednání*Charakteristika tematického okruhu*

V rámci okruhu Kulturní povědomí a jednání se žák učí chápat důležitost umění a kultury ve společenském kontextu a jejich význam pro sebe i pro společnost. Seznamuje se s různými kulturními aktivitami, tradicemi a institucemi, především ve svém okolí a regionu.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

UKA-VYV-003-106-001

Uplatňovat ve své tvorbě vlastní zkušenosti, fantazii, zrakové, hmatové a sluchové vjemy.**Díl I. - 10. ročník (110)**

UKA-VYV-003-110-001

Reagovat vlastní tvorbou na shlédnutý animovaný nebo hraný film.

004

Recepce uměleckého díla*Charakteristika tematického okruhu*

V tematickém okruhu Recepce a reflexe uměleckého díla dostává žák příležitost sdílet spolu s ostatními zážitek ze setkání s uměleckým dílem a vyprávět o něm přirozeným jazykem nebo skrze vlastní tvůrčí činnost.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

UKA-VYV-004-106-001

Navštívit architektonické památky ve svém okolí.

Díl I. - 10. ročník (110)

UKA-VYV-004-110-001

Seznamovat se s některými výtvarnými a architektonickými díly ve svém okolí.

PRACOVNÍ VERZE

UKB

Umění a kultura II

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura poskytuje žákovi rozmanité příležitosti k vlastní tvorbě, k interpretaci, k emocionálnímu vnímání a prožitku. Tato oblast má významnou roli ve formování estetického citění žáka a jeho smyslu pro krásu a harmonii. Umění a kultura otevírá prostor pro sebevyjádření, kreativitu a vlastní projev žáka, nabízí mu řadu možností, jak uplatnit své tvůrčí schopnosti. Významnou součástí této vzdělávací oblasti je i pozitivní dopad na psychickou pohodu (wellbeing) žáka prostřednictvím rehabilitačního a relaxačního charakteru, kterým umění a kultura disponuje.

Cílem oblasti je pomoci žákovi v rozvoji smyslového vnímání, v rozvoji vlastní tvořivosti, v rozvoji osobnosti žáka v oblasti uměleckého vnímání. Cílem této vzdělávací oblasti je i vytváření příležitosti pro vzájemnou spolupráci, toleranci a napomáhání v utváření vzájemných postojů a hodnot. Vzdělávací oblast Umění a kultura usiluje o emocionální zklidnění, duševní uvolnění a nastolení vnitřní spokojenosti a harmonie.

Žák si osvojuje a rozvíjí tvořivé schopnosti a dovednosti, vytváří si pozitivní vztah k umění, učí se estetickému citění a vnímání prostředí. Oblast Umění a kultura může významně přispět k psychické pohodě žáků, ke kultivaci vzájemných vztahů a celkově k pozitivnímu klimatu školního společenství. Pomáhá vytvářet prostředí, které je vnímavé k individualitě každého žáka, respektuje a podporuje různorodost a zároveň vytváří prostor pro spolupráci, sdílení a společné tvoření.

Vzdělávací oblast Umění a kultura poskytuje rozmanité tvůrčí a interpretační činnosti všem žákům s mentálním postižením. Vzdělávací oblast Umění a kultura je členěna do vzdělávacích oborů: **Výtvarná výchova** a **Hudební výchova**. Škola by měla vytvářet příležitosti k propojování obou oborů tak, aby žák mohl poznávat uměleckou tvorbu v její komplexnosti.

HUV

Hudební výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Hudební výchova zahrnuje jak aktivní, tvůrčí činnosti žáka, kde žák tvoří hudební celky nápodobou či vlastní improvizací, tak činnosti pasivní, poslechové, kdy se žák seznamuje s hudbou poslechem a vytváří si tak kladný vztah k hudbě. Tyto dvě základní obsahové složky je možno rozšířit i o prvky pohybových činností, které s hudební výchovou úzce souvisí a prohlubují účinek celého vzdělávacího procesu.

Vzdělávací obor Hudební výchova se zaměřuje na estetické citění a vnímání žáků. Prostřednictvím hudebních činností dochází k rozvíjení sluchu a motoriky žáků, zároveň se podporuje spolupráce oko-ucho-ruka-hlas. Dechová cvičení a poslechové činnosti pomáhají žákům k odreagování napětí, k překonávání únavy, zlepšování nálady a podílejí se na koncentraci pozornosti. Zpěv, rytmická cvičení se také významným způsobem podílí na zlepšování řeči, mluvních, komunikačních i jazykových schopností žáka. Specifikum vzdělávacího oboru hudební výchova lze spatřovat v tom, že jako jeden z mála oborů podporuje emocionální kvocient žáka a schopnost učit se skrze radost a hudební nadšení.

Vzdělávací obor je rozdělen do dvou tematických okruhů: **Interpretace a tvorba** a **Recepce uměleckého díla**.

001

Interpretace a tvorba

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Interpretace a tvorba se realizuje zejména v instrumentálních a vokálních činnostech. Směřuje ke kultivovanosti projevu, vede žáka k estetickému využití nástrojů Orffova instrumentáře jako hudebního doprovodu a učí ho, jak pracovat s vlastním tělem, dechem a hlasem. Okruh interpretace a tvorba zahrnuje řadu postupů pro nácvič nástrojové rytmické hry, doprovodu, hry na tělo, zpěvu a říkanek včetně dechových, mluvních, deklamačních, rytmických a hudebně pohybových cvičení.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

UKB-HUV-001-210-001

Usilovat o koordinaci hlasu a dechu.

UKB-HUV-001-210-002

Používat vybrané rytmické nástroje jako doprovod k reprodukované hudbě nebo písni.

UKB-HUV-001-210-003

Dýchat zhluboka při poslechu relaxační hudby, usilovat o uvolnění svalstva.

UKB-HUV-001-210-004

Provádět jednoduchá rytmická cvičení, reagovat pohybem na rytmický doprovod.

002

Recepce uměleckého díla

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Recepce uměleckého díla u žáka podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožít a schopnosti reagovat na hudební podněty. Rozvíjí schopnost rozlišování různých nehupebních a hudebních zvuků. Rozvíjí individuální schopnosti při vnímání i komunikaci a rozvíjí schopnost soustředit se na poslech krátkých skladeb.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

UKB-HUV-002-210-001

Rozlišovat ve své blízkosti rozmanité zvuky či hudební podněty.

UKB-HUV-002-210-002

Soustředit se na poslech jednoduché krátké skladby.

VVV

Výtvarná výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova se rozvíjejí tvořivé schopnosti a dovednosti žáka, dochází k poznávání prostředků výtvarného jazyka, k všestrannému prohlubování senzibility žáka, ke zdokonalování jemné motoriky a prohloubení emocionality a prožitku. Obsah vzdělávacího oboru pomáhá žákovi k jeho vlastnímu vyjádření emocí, podporuje žáka v přirozeném sebevyjádření, v komunikaci s ostatními a dává průchod přirozené aktivitě a fantazii. Při výtvarných činnostech dochází k rozvíjení tvořivosti při osobitěm způsobu vidění světa. Je třeba navozovat takové činnosti, ve kterých budou žáci úspěšní.

Vzdělávací obor Výtvarná výchova je zaměřen jednak na rozvoj individuální schopnosti žáka při vlastní tvorbě, vnímání a komunikaci, jednak na společnou výtvarnou činnost a spolupráci skupiny žáků. Zároveň se zaměřuje na podporu schopnosti žáků vyjadřovat své vlastní pocity a prožitky. Specifikem vzdělávacího oboru je rozvíjet smyslovou citlivost, schopnost sebereflexe a empatii, vše s přihlédnutím k individuálním schopnostem a možnostem žáků s mentálním postižením. Činnosti by měly vycházet z dětské hravosti a spontaneity. Důraz je kladen především na proces tvorby, až sekundárně na výsledný produkt.

Vzdělávací obor je rozdělen do dvou tematických okruhů: **Interpretace a tvorba** a **Recepce uměleckého díla**.

001

Interpretace a tvorba

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Interpretace a tvorba směřuje k aktivní činnosti žáka při práci s výtvarnými prostředky v různých formách. Vede žáka k pochopení základních technik, postupů a způsobů práce při výtvarné činnosti a kreativní tvorbě. Rozvíjí u žáka schopnost rozlišování základních barev, linií a tvarů a jejich používání ve výtvarném projevu. Tematický okruh Interpretace a tvorba dává žákovi prostor pro vyjádření vlastních prožitků jednoduchými výtvarnými prostředky a zároveň podporuje společnou a skupinovou práci žáka při tvůrčích činnostech.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází

formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

UKB-VYV-001-210-001

Využívat své dovednosti pro vlastní tvorbu.

UKB-VYV-001-210-002

Vyjadřovat jednoduchými výtvarnými prostředky své prožitky.

UKB-VYV-001-210-003

Uplatňovat vlastní vnímání při výtvarných činnostech.

UKB-VYV-001-210-004

Usilovat o práci ve skupině, o společnou výtvarnou tvorbu.

002

Recepce uměleckého díla

Charakteristika tematického okruhu

V tematickém okruhu Recepce uměleckého díla dostává žák příležitost vnímat výtvarné projevy, obrazy, objekty a prvky. Tento okruh směřuje k tomu, aby žák zvládnul přenést působnost výtvarného díla do oblasti emocionálního pocitu a prožitku. Tematický okruh Recepce uměleckého díla vede žáka ke zklidnění a koncentraci, k soustředěnému vnímání, především emocionálního. Žák se učí vnímat odlišnosti různých tvarů, objektů a barev všemi smysly. Žák vnímá barevné kontrasty v jejich pestrosti a náladě a učí se sdílet svůj zážitek s ostatními.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

UKB-VYV-002-210-001

Vnímat barvy, tvary a jejich odlišnosti.

UKB-VYV-002-210-002

Sledovat soustředěně animovaný film.

CZA

Člověk a zdraví I

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví učí žáka základním poznatkům a dovednostem souvisejícím se zdravím. Učí ho chápat zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Respektuje celistvost osobnosti žáka, rovnoměrně rozvíjí jeho psychomotorické i pohybové dovednosti.

Snaží se o maximální rozvoj jeho fyzických a pohybových možností. Pochopit hodnotu zdraví, vnímat smysl zdravotní prevence i problémů spojených s poškozením zdraví, v přiměřené míře k věku a rozumovým schopnostem.

Cílem vzdělávací oblasti je vést žáka k dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví, k poznávání a chápání fyziologických, psychických i sociálních změn spojených s dospíváním. Učí ho rozpoznávat základní situace ohrožující tělesné a duševní zdraví a osvojovat si poznatky, jak jim předcházet. Žák získává znalosti, dovednosti, návyky a postoje související s rozvojem pohybových dovedností. Učí se preventivně podporovat zdraví v každodenním životě, s uvážlivým jednáním a rozhodováním v situacích týkajících se zdraví a bezpečí. Učí se hledat cesty, jak zařadit pohyb do každodenního režimu dne a nalézt radost z pohybu dle jeho preferencí.

Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví se prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují, rozšiřují a využívají. Umožňuje žákovi uvědomit si nutnost preventivní péče o své zdraví v přiměřené míře vzhledem k věku a k vlastním schopnostem. Smyslem je uvědomění si významu pohybových aktivit, zdravé stravy a zdravého životního stylu pro zvýšení kvality života.

Žák se seznamuje s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojuje si dovednosti a způsoby chování a rozhodování, které vedou k zachování a posílení zdraví. Tím je zajištěno utváření dovedností a návyků pro uplatnění zdravého životního stylu, osobní a duševní hygieny, výživy, pohybových aktivit.

Rozvíjí si pohybové schopnosti a dovednosti, ale zároveň se seznamuje i s korekcí zdravotních oslabení v běžných i specifických formách pohybového učení.

Obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacím oboru: **Výchova ke zdraví a Tělesná výchova.**

PRACOVNÍ VERZE

VZB

Výchova ke zdraví

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví poskytuje žákovi informace, které mají zásadní vliv na jeho zdraví a osobní bezpečí. Vede ho ke zdravému způsobu života, k péči o své zdraví, jeho zlepšení a posílení. Žák získává základní informace o zdraví, nemocech a zdravotní prevenci. Upevňuje si hygienické, stravovací a pracovní návyky. Rozvíjí sociální a komunikační dovednosti spojené se sociálně vhodným a bezpečným chováním. Žák získává praktické zkušenosti, dovednosti a návyky, které uplatní ve svém životě.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví se dělí na tři tematické okruhy: **Ochrana a podpora zdraví, Denní režim a Osobní bezpečí.**

001

Ochrana a podpora zdraví

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Ochrana a podpora zdraví směřuje k rozpoznání základních životních potřeb a k jejich naplňování v každodenním životě, k uplatňování základních zásad ochrany zdraví, k vnímání zdravotního stavu svého i svých vrstevníků a k uvědomění si svých zdravotních potřeb a problémů. Zahrnuje změny v období dospívání a základní metody ochrany reprodukčního a sexuálního zdraví.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 10. ročník (110)**

CZA-VZB-001-110-001

Rozpoznat důležité životní potřeby ve svém každodenním životě.

CZA-VZB-001-110-002

Uplatňovat v praktických modelových situacích základní zásady ochrany zdraví.

CZA-VZB-001-110-003

Vnímat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a dát najevo své zdravotní potíže a problémy.

CZA-VZB-001-110-005

Znát změny v období dospívání.

CZA-VZB-001-110-006

Poznávat vhodné a nevhodné sexuální chování v modelových situacích z každodenního života.

CZA-VZB-001-110-007

Znát základní metody ochrany reprodukčního a sexuálního zdraví.

002

Denní režim

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Denní režim je zaměřen na popis denního režimu žáka, používání zásad zdravého životního stylu a na osvojení si správných stravovacích návyků. Směřuje k uplatňování osvojených zásad tělesné a intimní hygieny v každodenním životě.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 10. ročník (110)

CZA-VZB-002-110-001

Popsat svůj denní režim a používat v praktických modelových situacích zásady zdravého životního stylu.

CZA-VZB-002-110-002

Osvojovat si správné stravovací návyky a podle svých možností je využívat v běžném životě.

CZA-VZB-002-110-004

Uplatňovat osvojené zásady tělesné a intimní hygieny v praktickém životě.

003

Osobní bezpečí

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Osobní bezpečí směřuje k rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví vlastní i druhých a k osvojování poznatků, jak jim předcházet. Učí bezpečnému chování při komunikaci s vrstevníky a s neznámými lidmi i chování v digitálním prostředí. Vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany v důležitých aspektech jejich života.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 10. ročník (110)

CZA-VZB-003-110-001

Rozpoznat v modelových situacích nebezpečné situace v běžném životě.

TEV

Tělesná výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Tělesná výchova podporuje celkový rozvoj žáka a celoživotní potřebu jeho pohybové aktivity. Obor je nastaven na respektování věkové, pohybové a psychomotorické úrovně žáka. Jedná se o řízené činnosti a spontánní aktivity vedoucí k aktivizaci žáka a vybudování jeho pozitivních pohybových návyků a případnou korekci zdravotních oslabení.

Ve shodě s věkem, pohybovými možnostmi a případnými deficity plynoucími ze specifických vzdělávacích potřeb žáka, usiluje vzdělávací obor o maximální rozvoj spontaneity v pohybových aktivitách, které eliminují sedavý způsob života a celkovou inaktivitu. S ohledem na specifické vzdělávací potřeby žáka, je nedílnou součástí výuky relaxace a odpočinkové aktivity nejen v hodinách tělesné výchovy, ale i během výuky ostatních předmětů.

Vzdělávací obor Tělesná výchova se dělí na tři tematické okruhy: **Činnosti ovlivňující pohybové učení a zdraví, Činnosti podporující pohybové učení a Zdravotní a aplikovaná tělesná výchova.**

001

Činnosti ovlivňující pohybové učení a zdraví

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Činnosti ovlivňující pohybové učení a zdraví směřuje ke zvládnutí základních pohybových dovedností, k rozvoji tělesné zdatnosti, k rozvoji sociálních a komunikačních schopností, k posílení hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech. Osvojené pohybové dovednosti a sociální kompetence přesahují do běžného života a vedou k aktivizaci žáka.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

CZA-TEV-001-106-001

Využívat osvojené pohybové dovednosti v individuálních a skupinových pohybových činnostech.

CZA-TEV-001-106-002

Provádět jednoduché pohybové úkony za hudebního či rytmického doprovodu.

CZA-TEV-001-106-003

Rozvíjet základní pohybové činnosti spolu s ostatními žáky.

CZA-TEV-001-106-004

Poznávat základní zásady bezpečného chování a hygieny při pohybových aktivitách.

Díl I. - 10. ročník (110)

CZA-TEV-001-110-001

Zvládat osvojené pohybové dovednosti a používat je v individuálních a skupinových pohybových činnostech.

CZA-TEV-001-110-002

Projevit svou fantazii při provedení jednoduché pohybové aktivity s hudebním doprovodem.

CZA-TEV-001-110-003

Podílet se na pohybových aktivitách spolu s ostatními žáky a vnímat význam pohybových aktivit pro zdraví.

CZA-TEV-001-110-004

Rozpoznat nebezpečné situace a na základě osobních zkušeností na ně vhodně reagovat.

002

Činnosti podporující pohybové učení

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Činnosti podporující pohybové učení směřuje žáka k vnímání pokynů, povelů, signálů, k uplatňování pravidel pohybových her a k rozpoznání jejich porušení. Učí žáka fair play jednání a dodržování stanovených pravidel pohybových aktivit.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

CZA-TEV-002-106-001

Provádět jednoduché pohybové úkony na základě pokynů, povelů a signálů.

CZA-TEV-002-106-002

Vnímat základní pravidla jednoduchých her a soutěží.

CZA-TEV-002-106-003

Vnímat jiné žáky a uvědomovat si odlišné schopnosti v pohybových dovednostech.

Díl I. - 10. ročník (110)

CZA-TEV-002-110-001

Vykonávat individuální a kolektivní činnost na základě pokynů, povelů a signálů.

CZA-TEV-002-110-002

Uplatňovat základní pravidla her a soutěží, rozpoznat, když dojde k jejich porušení.

CZA-TEV-002-110-003

Respektovat jiné žáky a uvědomovat si odlišné schopnosti v pohybových dovednostech.

003

Zdravotní a aplikovaná tělesná výchova

Charakteristika tematického okruhu

Pro pohybové vzdělávání žáka je důležité nejen rozvíjení pohybových dovedností, spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení. Vzdělávací okruh Zdravotní a aplikovaná tělesná výchova směřuje k osvojení a následné aplikaci relaxačních, speciálně kompenzačních, korektivních či jinak rozvíjejících cvičení, včetně aktivit vedoucích ke správnému držení těla. Vede k aktivnímu zapojení se do aplikovaných pohybových aktivit s důrazem na celkový pozitivní rozvoj jeho pohybového aparátu. Dle aktuálního zdravotního stavu učí žáka využívat vhodné pohybové stereotypy, jež vedou k předcházení a korekci patologických pohybových stereotypů.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

CZA-TEV-003-106-001

Zdokonalovat základní pohybové dovednosti.

CZA-TEV-003-106-002

Podílet se na zapojení do širokého spektra aplikovaných pohybových aktivit odpovídajících aktuálnímu zdravotnímu stavu.

CZA-TEV-003-106-003

Realizovat se v pohybových činnostech za pomoci upravených didaktických a sportovních pomůcek.

CZA-TEV-003-106-004

Reagovat na relaxační, speciální kompenzační, korektivní či jinak rozvíjející cvičení a další aplikované pohybové aktivity.

CZA-TEV-003-106-005

Usilovat o správné držení těla.

Díl I. - 10. ročník (110)

CZA-TEV-003-110-001

Usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových dovedností v souladu se svými možnostmi a potřebami.

CZA-TEV-003-110-002

Uplatňovat přiměřené aplikované pohybové aktivity odpovídající aktuálnímu zdravotnímu stavu.

CZA-TEV-003-110-003

Podílet se na pohybových činnostech s doporučenými a dostupnými sportovními pomůckami přizpůsobenými pro jeho optimální zapojení.

CZA-TEV-003-110-004

Provádět relaxační, speciální kompenzační, korektivní či jinak rozvíjející cvičení a aplikované pohybové aktivity.

PRACOVNÍ VERZE

CZB

Člověk a zdraví II

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví učí žáka základním pohybovým poznatkům, které mohou žáci využívat v každodenním životě. Respektuje celistvost osobnosti žáka, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. Snaží se o maximální rozvoj jeho fyzických a pohybových možností. K osvojení potřebných dovedností a návyků je třeba využívat vhodné motivace a činností, které posilují pozornost a zájem žáka.

Vzdělávací oblast vede žáka k činnostem podporujícím zdraví a snaží se o jeho posílení a zlepšení. Dále zlepšuje a zvyšuje koncentraci, odreagování napětí, podporuje fyzické a psychické uvolnění. Zaměřuje se na rozvíjení aktivní hybnosti a využívání pohybových schopností a dovedností v běžném životě.

Cílem vzdělávací oblasti je naučit žáka vnímat prožitky z pohybové činnosti. Objevovat radost z pohybu.

Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví se prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují, rozšiřují a využívají.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví tvoří vzdělávací obor: **Tělesná výchova.**

TEV

Tělesná výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Tělesná výchova v rámci vzdělávací oblasti Člověk a zdraví podporuje celkový rozvoj jedince a celoživotní potřebu jeho pohybové aktivity. Obor je zaměřen na zvládnutí základních pohybových dovedností s ohledem na zdraví, kapacitu a psychomotorickou úroveň daného žáka. Pro pohybové dovednosti žáka je důležitý nejen jejich rozvoj, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení žáka.

Ve shodě s věkem, pohybovými možnostmi a případným znevýhodněním vedeme žáka od spontánního pojetí pohybu, k řízené pohybové aktivitě a celkově posilujeme rozvoj pohybové úrovně. Pohyb pomáhá k odstranění napětí, zlepšení nálady, rozvoji řeči, myšlení, vnímání svého těla a podílí se na posílení koncentrace pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

S ohledem na specifické znevýhodnění žáka, se doporučuje zařazovat relaxační chvílky a dechová cvičení nejen v hodinách tělesné výchovy, ale i během výuky ostatních předmětů a přestávek.

Vzdělávací obor Tělesná výchova se dělí na dva tematické okruhy: **Činnosti ovlivňující pohybové učení a zdraví a Zdravotní a aplikovaná pohybová výchova.**

001

Činnosti ovlivňující pohybové učení a zdraví

Charakteristika tematického okruhu

Vzdělávací okruh Činnosti ovlivňující pohybové učení a zdraví je zaměřen na zvládnutí základních pohybových dovedností. Aktivně rozvíjí hybnost žáka, správné držení těla a zvyšuje tělesnou zdatnost. Pohybové činnosti mají pozitivní vliv na rozvoj psychických procesů. Okruh vede žáky od spontánního pohybu, k řízené pohybové aktivitě. Pohybové aktivity zlepšují pohybové úrovně, což má pozitivní vliv na kvalitu života žáka.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

CZB-TEV-001-210-001

Osvojit si základní pohybové dovednosti při pohybových činnostech.

CZB-TEV-001-210-002

Dodržovat dle pokynů základy bezpečnosti a osobní hygieny při pohybových aktivitách.

CZB-TEV-001-210-003

Vnímat základní pokyny a na jejich základě vykonávat individuální či skupinovou pohybovou činnost.

CZB-TEV-001-210-004

Napodobovat pohybové činnosti doprovázené jednoduchým hudebním či rytmickým doprovodem.

CZB-TEV-001-210-005

Uplatňovat jednoduché pohybové dovednosti v individuálních a skupinových činnostech.

CZB-TEV-001-210-006

Podílet se na dodržování základních pravidel jednoduchých her a soutěží.

CZB-TEV-001-210-007

Vnímat jiné žáky při společných pohybových činnostech a spolupracovat s nimi.

CZB-TEV-001-210-008

Zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost.

CZB-TEV-001-210-009

Spolupracovat při uvolnění a zklidnění organismu.

002

Zdravotní a aplikovaná pohybová výchova

Charakteristika tematického okruhu

Vzdělávací okruh Zdravotní a aplikovaná pohybová výchova je zaměřen na korektivní a speciální cvičení dle aktuálního zdravotního stavu daného žáka. Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení mohou být preventivně zařazována a využívána v hodinách nebo jsou zařazována pro žáka se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jeho oslabení.

Pohybové aktivity jsou důležité pro život žáka, a to s ohledem na rozvoj hrubé i jemné motoriky, psychomotoriky a na jejich dopad do reálného života. Realizované pohybové aktivity se uplatňují v rozvoji sebeobslužných návyků, orientaci v prostředí, sociálním kontaktu s lidmi a ve smyslové výchově žáka.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl II. - 10. ročník (210)

CZB-TEV-002-210-001

Spolupracovat při využívání upravených didaktických pomůcek pro zapojení do pohybových činností.

CZB-TEV-002-210-002

Využívat vybrané speciálně kompenzační a korektivní techniky.

CZB-TEV-002-210-003

Provádět jednoduché pohybové úkony v souladu se svými možnostmi a potřebami.

CZB-TEV-002-210-004

Účastnit se aplikovaných pohybových aktivit dle aktuálního zdravotního stavu.

CZB-TEV-002-210-005

Snažit se o samostatný pohyb.

CZB-TEV-002-210-006

Zvládat základní pohybové činnosti spojené s prostorovou orientací.

CZB-TEV-002-210-007

Uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách.

CZB-TEV-002-210-008

Zaujímat správné základní cvičební polohy, koordinovat je.

PRACOVNÍ VERZE

CPA

Člověk, jeho osobnost a svět práce I

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk, jeho osobnost a svět práce je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáka s mentálním postižením. Veškeré dovednosti a návyky si žák osvojuje během úkonů spojených s běžnými situacemi každodenního života. Osvojováním těchto praktických dovedností a návyků dochází ke zvyšování kvality života nejen žáka s mentálním postižením, ale i celé jeho rodiny.

Vzdělávací oblast se cíleně zaměřuje na dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti žáka. Osvojení dovedností napomáhá seberealizaci žáka, ať už v podobě smysluplného využití volného času, nebo naplněním pocitu prospěšnosti pro své okolí. Vzdělávací oblast zároveň formuje osobnost žáka a rozvíjí dovednosti k posílení samostatnosti v jeho životě.

Žák si osvojuje praktické dovednosti v oblasti sebeobsluhy, péče o sebe a své okolí. Učí se bezpečně používat předměty a pomůcky denní potřeby, získává pracovní návyky a návyky v oblasti bezpečnosti a hygieny práce. V přirozených situacích žák rozvíjí dobré vztahy k sobě samému i k dalším lidem.

Vzdělávací oblast Člověk, jeho osobnost a svět práce je specifická svým spojením s praktickými činnostmi běžného života. Osvojené dovednosti využije každý žák ve svém každodenním životě, ať už v prostředí rodiny, v sociálních službách, dalším vzdělávání.

Vzdělávací obsah je členěn do dvou vzdělávacích oborů: **Pracovní činnosti** a **Osobnostní a sociální rozvoj**.

CSP

Pracovní činnosti

Charakteristika vzdělávacího oboru

V rámci vzdělávacího oboru Pracovní činnosti si žák osvojuje úkony související se sebeobsluhou, rozvíjí svou motoriku a zručnost, osvojuje si návyky z oblasti hygieny a bezpečnosti práce. Rozvíjí dovednosti používat předměty denní potřeby, pomůcky, nářadí a nástroje potřebné k vykonávání běžných činností každodenního života. Žák si osvojuje různé pracovní návyky, ať už související s přípravou na činnost či úklidem po skončení samotné činnosti, nebo s dokončením práce, s překonáváním obtíží, s dodržováním pracovních postupů. V rámci svých možností žák získává dovednosti pro jednoduchou spolupráci, učí se odpovědnosti za svou práci. Nedílnou součástí vzdělávacího obsahu tohoto vzdělávacího oboru je široké spektrum činností, se kterými se žák seznamuje, poznává je, osvojuje si je. Tyto činnosti se mohou stát pro něj důležitou náplní volného času či prostředkem k dosažení pocitu prospěšnosti pro své okolí.

Vzdělávací obor Pracovní činnosti je realizován v přirozených situacích běžného života a vede k osvojování praktických dovedností potřebných pro každodenní život žáka. Podle potřeb, možností a vývojové úrovně konkrétního žáka je vhodné, aby byl vzdělávací obsah individualizován, a to jak v oblasti samotného obsahu, tak i metod, organizačních forem práce, znázornění postupu práce, náročnosti, formy pomoci. Cílem je dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti při provádění jednotlivých motorických úkonů a jejich postupnému spojování ve zvládnutí celé činnosti. Vzdělávací obsah je koncipován k cyklickému osvojování, tedy k opakovanému procvičování daných dovedností a k postupnému zvyšování náročnosti činností.

Vzdělávací obor se člení na šest tematických okruhů: **Sebeobsluha**, **Práce s technickými materiály**, **Práce v domácnosti**, **Práce konstrukční**, **Práce pěstitelské** a **Pracovní návyky**. Škola realizuje všechny tematické okruhy na obou stupních. Tematický okruh Pracovní návyky má specifické postavení mezi ostatními tematickými okruhy – jeho obsah je naplňován při realizaci ostatních okruhů.

001

Sebeobsluha

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Sebeobsluha směřuje k co nejvyšší možné míře osvojení sebeobslužných úkonů a dovedností žáka s mentálním postižením. Vede žáka ke zvládnutí jednotlivých úkonů, které se později spojují do celých sebeobslužných dovedností. Sebeobslužné úkony a dovednosti by měly být trénovány v přirozených situacích každý den. Vhodné je sjednocení požadavků v oblasti sebeobsluhy s domácím prostředím žáka.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

CPA-CSP-001-106-001

Zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti.

CPA-CSP-001-106-002

Podílet se na udržování pořádku ve svých věcech i ve svém okolí.**Díl I. - 10. ročník (110)**

CPA-CSP-001-110-001

Pečovat o své tělo a svůj zevnějšek.

CPA-CSP-001-110-002

Udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí.

003

Práce s technickými materiály*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh Práce s technickými materiály zahrnuje osvojování manuálních operací a používání pomůcek, nářadí a nástrojů při práci s různými materiály (např. s papírem, textilem, dřevem a přírodninami, modelovacími hmotami, recyklovanými materiály). Využitím zvládnutých operací by žák měl zhotovovat výrobky přiměřené náročnosti. Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné samostatnosti při provádění operací. Tematický okruh je v úzké vazbě s tematickým okruhem Pracovní návyky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

CPA-CSP-003-106-001

Provádět základní manuální operace při práci s jednoduchými materiály a pomůckami.**Díl I. - 10. ročník (110)**

CPA-CSP-003-110-001

Rozlišit různé druhy materiálů a při práci vhodně použít odpovídající nářadí, nástroje a pomůcky.

CPA-CSP-003-110-002

Zhotovit výrobky z rozmanitých druhů technických materiálů za využití různých postupů (technik).

004

Práce konstrukční*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh Práce konstrukční směřuje k osvojování montážních a demontážních úkonů, které umožní žákovi stavět jednoduché modely z různých typů stavebnic (např. papírové a kartonové, dřevěné, magnetické, plastové, elektronické). Zvládnutím motorických konstrukčních operací může žák zvládnout i údržbu jednoduchých předmětů v domácnosti. Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné samostatnosti. Tematický okruh je v úzké vazbě s tematickým okruhem Pracovní návyky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

CPA-CSP-004-106-001

Při práci se stavebnicemi a dalšími předměty provádět jednoduché montážní a demontážní úkony.

CPA-CSP-004-106-002

Sestavit model podle jednoduché předlohy.**Díl I. - 10. ročník (110)**

CPA-CSP-004-110-001

Sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model.

CPA-CSP-004-110-002

Zvládnout údržbu jednoduchých předmětů.

005

Práce pěstitelské*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh Práce pěstitelské směřuje k osvojování dovedností potřebných při péči o pokojové i venkovní rostliny. Žák si osvojuje jednotlivé manuální operace, učí se používat základní zahradnické pomůcky, nástroje a nářadí při práci na zahradě nebo nejbližším okolí školy. Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné samostatnosti zvládnutí jednotlivých dovedností. Tematický okruh je v úzké vazbě s tematickým okruhem Pracovní návyky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl I. - 6. ročník (106)**

CPA-CSP-005-106-001

Ošetřovat nenáročné pokojové i venkovní rostliny za použití vhodného nářadí.**Díl I. - 10. ročník (110)**

CPA-CSP-005-110-002

Podílet se na pěstování rostlin v interiéru a v exteriéru, znát nebezpečí jedovatých rostlin.

CPA-CSP-005-110-003

Provádět pozorování přírody a rozlišit roční období podle typických znaků.

CPA-CSP-005-110-004

Dodržovat základní zásady bezpečného kontaktu se zvířaty.

006

Práce v domácnosti*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh Práce v domácnosti směřuje k osvojování úkonů pro zvládnutí každodenního chodu domácnosti. Žák si osvojuje jednotlivé manuální operace, učí se používat pomůcky, nástroje a vybavení pro provoz domácnosti. Žák se učí připravit si jednoduchý pokrm, provést úklid kuchyně a obsluhovat jednoduché domácí spotřebiče. Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti ve zvládnutí jednoduchých činností. Tematický okruh je v úzké vazbě s tematickým okruhem Pracovní návyky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází

formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

CPA-CSP-006-106-001

Připravit jednoduchý pokrm.

CPA-CSP-006-106-002

Dodržovat základní pravidla stolování.

CPA-CSP-006-106-003

Používat vhodným způsobem základní pomůcky, nástroje a vybavení pro provoz domácnosti.

Díl I. - 10. ročník (110)

CPA-CSP-006-110-001

Provádět základní pracovní úkony v domácnosti včetně využití kuchyňského inventáře.

CPA-CSP-006-110-002

Připravit jednoduchý pokrm podle daných postupů s přihlédnutím k zásadám zdravé výživy.

CPA-CSP-006-110-003

Upravit vhodným způsobem stůl pro stolování.

CPA-CSP-006-110-004

Obsluhovat spotřebiče a používat pomůcky v domácnosti.

008

Pracovní návyky

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Pracovní návyky má v rámci vzdělávacího oboru specifické postavení. Vede žáka k osvojování pracovních návyků a zásad bezpečnosti a hygieny práce. Jedná se o návyky, které si žák osvojuje během trénování sebeobslužných dovedností, při práci s technickými materiály, během konstrukčních prací, prací v domácnosti a pěstitelských prací. Žák se učí připravit si i uklidit pomůcky a pracovní plochu, dodržovat postup práce, dokončit práci, zhodnotit práci, pracovat dle vzoru a návodů. Během všech činností se učí dodržovat bezpečnost a hygienu práce. Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné úrovně dodržování zmíněných návyků.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl"

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

CPA-CSP-008-106-001

Dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce při pravidelně se opakujících činnostech.

CPA-CSP-008-106-002

Mít osvojeny klíčové pracovní návyky.

Díl I. - 10. ročník (110)

CPA-CSP-008-110-003

Dodržovat základní zásady bezpečnosti a hygieny práce.

CPA-CSP-008-110-004

Mít osvojeny základní pracovní návyky.

OSV

Osobnostní a sociální rozvoj

Charakteristika vzdělávacího oboru

Cílem vzdělávacího oboru Osobnostní a sociální rozvoj je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti. Rozvíjí jeho sociálně-emocionální dovednosti, vede k porozumění sobě samému a druhým lidem, přispívá k posilování pozitivních mezilidských vztahů včetně rozvoje základních dovedností pro jednoduchou spolupráci, napomáhá regulaci vlastního chování. Rozvoj v této oblasti je vhodnou prevencí chování náročného na péči.

Specifikem Osobnostního a sociálního rozvoje je, že předmětem výuky se stává sám žák v běžné situaci každodenního života. Žák si osvojuje dovednosti pro smysluplné trávení volného času, rozvíjí své komunikačně sociální chování umožňující základní interakci ve skupině a jednoduché formy spolupráce. Přispívá k životní spokojenosti žáka založené na pozitivním vnímání sebe sama i svého okolí.

Vzdělávací obor se skládá z jednoho tematického okruhu: **Osobnostní a sociální rozvoj**.

001

Osobnostní a sociální rozvoj

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Osobnostní a sociální rozvoj je tematickým okruhem ve vzdělávacím oboru téhož názvu, proto má shodnou charakteristiku.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:

Díl I. - 6. ročník (106)

CPA-OSV-001-106-001

Vyjádřit vhodným způsobem své prožívání v běžných i náročných situacích.

CPA-OSV-001-106-002

Navázat sociální kontakt a podílet se na interakci ve skupině známých osob.

CPA-OSV-001-106-003

Rozpoznat základní povolání, se kterými se setkává v běžném životě.

Díl I. - 10. ročník (110)

CPA-OSV-001-110-001

Vyhledat pomoc v zátěžové situaci.

CPA-OSV-001-110-002

Respektovat základní pravidla chování v každodenním životě třídy.

CPA-OSV-001-110-003

Osvojit si základní pravidla sociální komunikace.

CPA-OSV-001-110-004

Rozpoznávat základní emoce.

CPA-OSV-001-110-005

Rozlišit na konkrétních příkladech povinnost od volného času.

CPA-OSV-001-110-006

Osvojit si základní dovednosti pro smysluplné trávení volného času.

PRACOVNÍ VERZE

CPB

Člověk, jeho osobnost a svět práce II

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk, jeho osobnost a svět práce je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáka s těžkým a hlubokým mentálním postižením. Celá vzdělávací oblast je koncipována tak, že veškeré dovednosti a návyky si žák osvojí během úkonů spojených s běžnými situacemi každodenního života. Osvojováním těchto základních praktických dovedností a návyků dochází ke zvyšování kvality života nejen žáka s mentálním postižením, ale i celé jeho rodiny.

Vzdělávací oblast se cíleně zaměřuje na dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti žáka v základních úkonech každodenního života a umožňuje mu zapojení se do nejjednodušších pracovních činností. Prostřednictvím osvojených dovedností současně napomáhá i seberealizaci žáka v podobě smysluplného využití volného času. Vzdělávací oblast zároveň formuje osobnost žáka v jeho individuálních potřebách.

Žák si osvojuje základní praktické dovednosti z oblasti sebeobsluhy, a to především péči o sebe a své osobní věci. Učí se bezpečně používat předměty a pomůcky denní potřeby, získává klíčové pracovní návyky a návyky z oblasti bezpečnosti a hygieny práce. V přirozených situacích si žák osvojuje dovednosti vedoucí k jeho osobní spokojenosti.

Vzdělávací oblast Člověk, jeho osobnost a svět práce je specifická svým spojením s praktickými činnostmi běžného života. Osvojené dovednosti využije žák ve svém každodenním životě, ať už v prostředí rodiny, v zařízení některé sociální služby, dalším vzdělávání apod.

Vzdělávací oblast je členěná do dvou vzdělávacích oborů: **Pracovní činnosti** a **Osobnostní a sociální rozvoj**.

PRC

Pracovní činnosti

Charakteristika vzdělávacího oboru

V rámci vzdělávacího oboru Pracovní činnosti si žák osvojuje úkony související se sebeobsluhou, rozvíjí svou motoriku a zručnost, osvojuje si klíčové návyky z oblasti hygieny a bezpečnosti práce. Rozvíjí si dovednosti k používání předmětů denní potřeby, pomůcek, náradí a nástrojů potřebných k vykonávání běžných činností každodenního života. Žák si osvojuje klíčové pracovní návyky (např. úklid po skončení samotné činnosti, dokončení práce). Nedílnou součástí tohoto vzdělávacího oboru je nabídka rozmanitých činností, se kterými se žák seznamuje, poznává je, osvojuje si je. Tyto činnosti se mohou stát pro něj důležitou náplní volného času.

Vzdělávací obor Pracovní činnosti by měl být co nejvíce realizován v přirozených situacích běžného života a měl by vést k osvojování základních praktických dovedností potřebných pro každodenní život žáka. Podle potřeb, možností a vývojové úrovně konkrétního žáka je vhodné, aby byl vzdělávací obsah individualizován, a to jak v oblasti samotného obsahu, tak i metod, organizačních forem práce, znázornění postupu práce, náročnosti, formy pomoci apod. Vzdělávací obsah je osvojován cyklicky, tedy opakovaně jsou procvičovány vybrané činnosti za postupného navyšování jejich náročnosti. Cílem je dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti při provádění jednotlivých manuálních úkonů a jejich postupné propojování.

Vzdělávací obor se člení na 6 tematických okruhů: **Sebeobsluha, Práce s technickými materiály, Práce v domácnosti, Práce konstrukční, Práce pěstitelské, Pracovní návyky**. Tematický okruh Pracovní návyky má specifické postavení mezi ostatními tematickými okruhy – jeho obsah je naplňován při realizaci ostatních okruhů.

001

Sebeobsluha

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Sebeobsluha směřuje k co nejvyšší možné míře osvojení sebeobslužných úkonů a dovedností žáka s mentálním postižením. Vede žáka ke zvládnutí jednotlivých úkonů, které cílí na případné zvládnutí sebeobslužných dovedností.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl II. - 10. ročník (210)**

CPB-PRC-001-210-001

Zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti.

CPB-PRC-001-210-002

Podílet se na udržování pořádku ve svých věcech.

003

Práce s technickými materiály*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh Práce s technickými materiály zahrnuje osvojování manuálních operací a používání pomůcek, nářadí a nástrojů při práci s různými materiály (např. s papírem, textilem, dřevem a přírodninami, modelovacími hmotami, recyklovanými materiály). Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné samostatnosti při provádění operací. Tematický okruh je v úzké vazbě s tematickým okruhem Pracovní návyky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl II. - 10. ročník (210)**

CPB-PRC-003-210-001

Zvládnout základní manuální operace při práci s jednoduchými materiály a pomůckami.

004

Práce konstrukční*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh Práce konstrukční směřuje k osvojování montážních a demontážních úkonů, které umožní žákovi stavět jednoduché modely z různých typů stavebnic (např. papírové a kartonové, dřevěné, magnetické, plastové). Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné samostatnosti. Tematický okruh je v úzké vazbě s tematickým okruhem Pracovní návyky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl II. - 10. ročník (210)**

CPB-PRC-004-210-001

Zvládat základní dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstrukčními hrami.

005

Práce pěstitelské*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh Práce pěstitelské směřuje k osvojování úkonů potřebných při ošetřování pokojových i venkovních rostlin. Žák si osvojuje jednotlivé manuální operace, učí se používat základní zahradnické nářadí. Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné samostatnosti při zvládnutí jednotlivých operací. Tematický okruh je v úzké vazbě s tematickým okruhem Pracovní návyky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl II. - 10. ročník (210)**

CPB-PRC-005-210-001

Provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích.

CPB-PRC-005-210-002

Provádět vhodné pracovní postupy při ošetřování vybraných rostlin za použití jednoduchého nářadí.

CPB-PRC-005-210-003

Respektovat pokyny ohledně zásad bezpečného kontaktu se zvířaty.**006****Práce v domácnosti***Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh Práce v domácnosti směřuje k osvojování jednotlivých úkonů potřebných pro zvládnutí každodenního chodu domácnosti a používání základních pomůcek, nástrojů i vybavení pro provoz domácnosti. Žák se učí podílet se na přípravě jednoduchého pokrmu a obsluhovat jednoduché domácí spotřebiče. Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti při provádění jednotlivých operací. Tematický okruh je v úzké vazbě s tematickým okruhem Pracovní návyky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl II. - 10. ročník (210)**

CPB-PRC-006-210-001

Podílet se na základních pracovních úkonech v domácnosti včetně využití kuchyňského inventáře.

CPB-PRC-006-210-002

Obsluhovat jednoduché spotřebiče a používat pomůcky.

CPB-PRC-006-210-003

Spolupracovat při nákupu a uložení základních potravin.

CPB-PRC-006-210-004

Podílet se na přípravě jednoduchých pokrmů v souladu se zásadami zdravé výživy.

CPB-PRC-006-210-005

Dodržovat základní pravidla chování při stolování.**007****Pracovní návyky***Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh Pracovní návyky má v rámci vzdělávacího oboru specifické postavení. Vede žáka k osvojování pravidelně se opakujících zásad bezpečnosti a hygieny práce a k osvojování klíčových pracovních návyků. Jedná se o ustálené způsoby, které si žák osvojuje během trénování sebeobslužných dovedností, při práci s technickými materiály, během konstrukčních prací, při pracích v domácnosti a pěstitelských pracích. Žák se učí připravit si, uklidit pomůcky a pracovní plochu, dokončit práci, pracovat dle různých návodů. Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné úrovně dodržování zmíněných návyků.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl II. - 10. ročník (210)**

CPB-PRC-007-210-001

Dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce při pravidelně se opakujících činnostech.

CPB-PRC-007-210-002

Mít osvojeny klíčové pracovní návyky.

CPB

Osobnostní a sociální rozvoj*Charakteristika vzdělávacího oboru*

Cílem vzdělávacího oboru Osobnostní a sociální rozvoj je pomáhat žákovi utvářet praktické životní dovednosti. Rozvíjí jeho základní sociálně-emocionální dovednosti, přispívá k posilování jednoduché interakce s druhou osobou, napomáhá regulaci vlastního chování. Rozvoj v této oblasti je vhodnou prevencí chování náročného na péči.

Specifikem Osobnostního a sociálního rozvoje je, že předmětem výuky se stává sám žák v běžné situaci každodenního života. Žák se zapojuje do činností vhodných pro smysluplné trávení volného času, rozvíjí své základní komunikačně sociální chování. Přispívá k životní spokojenosti žáka založené na pozitivním vnímání sebe sama.

Vzdělávací obor se skládá z jednoho tematického okruhu téhož názvu.

001

Osobnostní a sociální rozvoj*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh Osobnostní a sociální rozvoj je tematickým okruhem ve vzdělávacím oboru téhož názvu, proto má shodnou charakteristiku.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulovány ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: "Žák by měl".

Očekávané výsledky učení:**Díl II. - 10. ročník (210)**

CPB-CPB-001-210-001

Vyjádřit vhodným způsobem své prožívání v běžných situacích.

CPB-CPB-001-210-002

Zapojit se do jednoduché interakce s druhou osobou.

CPB-CPB-001-210-003

Dokázat přijmout pomoc.

CPB-CPB-001-210-004

Rozpoznat základní denní činnosti.

CPB-CPB-001-210-005

Zapojovat se do aktivit pro smysluplné trávení volného času.